VAPAUS

Canadan suomalaisten itsenäinen työväenlehti · Perustettu vuonna 1917 · Ilmestyy tiistaisin, torstaisin ja lauantaisin

No. 107 — 1949 — Vol. XXXII vk. — Tiistaina, syyskuun 13 p. — Tuesday, Sept. 13

BC:n metsätyöläisten lakko vältetty

Union johtajat käyneet salaisia neuvotteluja yhtiöiden kanssa ja hyväksyneet kompromissin

Victoria, B. C. — British Columbian työministeri John Cates sanoi perjantaina, että länsirannikon 32,000 metsätyöläisten lakko on vältetty salaisten neuvottelujen avulla. International Woodworkers of America nimisen unionin johtajat ovat käyneet salaisia neuvotteluja metsätyöyhtiöiden kanssa ja hyväksyneet jonkinlaisen kompromissin.

Unionin johtajat sanoivat myös lausunnossaan, että palkkariitaa sovitaan pian. Unionin piirijärjestön presidentti Stewart Alsbury ilmoitti IWA:n johtokunnan hyväksyneen yksimielisesti kompromissin kuluvan vuoden sopimuksen "perustaksi". Unionin johtajien tekemä kompromissi edellyttää sitä, ettei palkkoja koroteta lainkaan, vaan ne pidetään nykyisellään.

Metsätyöläiset vaativat palkkojen korottamista, kun taas työnantajat vaativat palkkojen alentamista 13 sentillä tuntia kohden.

Alsbury sanoi, että asia ratkaistaan lopullisesti äänestyksessä, joka toimitetaan metsätyöläisten keskuudessa tämän viikon aikana.

Pakkaamounion johto tehnyt sopimuksia yhtiöiden kanssa

Unionin osastoja kehoitettu hyväksymään uudet palkkasopimukset

Winnipeg. — CIO:n pakkaamotyöläisten unionin edustajat hyväksyivät tällä viikon lopulla päättyneessä konferenssissa ne palkkasopimukset, joita unionin johtajat ovat tehneet kolmen canadalaisen lihanpakkaamoyhtiön kanssa.

Palkkasopimukset koskevat Canada Packersin, Swift Canadian Co:n ja Burns & Co:n kaikkia laitoksia Canadassa.

Unionin viranomaiset eivät antaneet lähempiä tietoja palkkasopimuksesta, mutta työläisten oletetaan saavan jonkinlaisen palkanlisäyksen.

Unionin canadalaisen jaoston johtaja F. W. Dowling sanoi, että entisten sopimusten mukaisesti oli pakkaamotyöläisten peruspalkka 93 senttiä tunnilta preeriamaakunnissa, 96 senttiä Torontossa ja 98 senttiä länsirannikolla.

Unionin palkkaohjelmakonferenssiin osallistui virkailijain lisäksi 21 edustajaa. Konferenssissa päätettiin ehdottaa unionin osastoille yli maan, että ne hyväksyvät uudet sopimukset, sanoi Dowling.

Dowling sanoi konferenssin päättäneen, ettei anneta mitään tietoja sopimusten yksityiskohdista ennenkuin unionin osastot ovat käsitelleet niitä.

Trumanin lautakunta hylännyt teräsunion palkkavaatimuksen

Truman pyytänyt lykkäämään lakon alkamista vähintään 10 päivällä

Washington. — Presidentti Trumanin tutkintalautakunta hylkäsi lauantaina CIO:n terästyöläisten unionin palkankorotusvaatimuksen, mutta ehdotti kuitenkin terästyöläisille eläke- ja vakuutussuunnitelmaa, joka merkitsisi 10 sentin lisäystä nimellispalkkaan tuntia kohden.

Terästyöläisten piti ryhtyä lakkoon keskiviikkoaamuna jos ei saada tyydyttävää sopimusta, mutta ei tiedetty hetikchtaisesti siitä ehkäiseekö lautakunnan ehdotus lakon alkamisen. Truman pyysi union johtajia lykkäämään lakon alkamisen ainakin 10 päivällä. Union johtajat lupasivat antaa vastauksen maanantaina.

Lautakunta sanoi, että elinkustannukset ovat alentuneet Yhdysvalloissa "ja sodanjälkeinen elinkustannusten ja palkkojen välinen kilpailu on lopetettu taloudellisten voimien toimesta", eikä lautakunta ehdota sen takia palkkojen korottamista.

Lautakunta ehdottaa sen sijaan:

1. Että yhtiö rahoittaa eläkesuunnitelman, jonka mukaan työläiset saisivat 100 dollaria eläkettä kuukaudessa täytettyään 65 vuotta.

2. Että yhtiön rahoittaman vakuutussuunnitelman yksityiskohdista sovitaan kollektiivisissa neuvotteluissa.

Lautakunta arvioi, että sellainen suunnitelma aiheuttaisi yhtiölle menoja 10 senttiä tuntia ja miestä kohden. Kuusi senttiä siitä tulisi eläkkeiden ja 4 senttiä vakuutuksen osalle.

Union taholta on vaadittu 30 sentin "pakettia", josta 12½ senttiä o'isi välitöntä palkanlisäystä.

Terästyöläiset ovat neljässä valtiossa, missä lain mukaan on toimitettava äänestys ennen lakkoon ryhtymistä, kannattaneet 15 äänellä 1 vastaan lakon alkamista.

Teräsyhtiöt ovat hyväksyneet Trumanin pyynnön lakkovälirauhan jatkamisesta 10 päivällä.

Lautakunnan päätös terästyöläisten tapauksessa saattaa o'la ankara isku myös toisille unioille toisissa teollisuuksissa. Monet uniot ovat olleet pidättyväisiä vaatimustensa läpi ajamisessa odottaessaan mitä tapahtuu terästyöläisten union tapauksessa.

Puola syyttää Titon hallitusta

Varsova. — Puola syyttää Jugoslaviaa, että se järjestää vakoilua Puolan maaperällä ja sabotoi kauppasuhteita sekä tuhoaa sen keskinäisen avunsopimuksen, jonka Tito itse allekirjoitti täällä maaliskuun 19 p:nä v. 1946.

Nämä syytökset tehtiin Jugoslavian lähetystölle jätetyssä nootissa. Puolan ulkoministeriön edustaja ei antanut nootin johdosta mitään lausuntoa ja Jugoslavian lähetystön viranomaiset eivät suostuneet antamaan haastatteluja länsivaltain lehtimiehille.

Diplomaattiset huomioitsijat arvelivat, että Puola ja Jugoslavia saattavat katkaista diplomaattiset suhteensa. He sanoivat uskovansa, että Puolan nootti merkitsee samaa kuin keskinäisen avunsopimuksen peruuttamista.

Puolan nootissa sanottiin Jugoslavian hallituksen vihamielisen asenteen Puolaa kohtaan tulleen yhä ilmeisemmäksi ja sitä todistaa mm. kauppasuhteiden sabotoiminen.

Nootissa ilmoitettiin myös, että Jugoslavian yhteyslaitosten ministeriön virkailija Miliv Petroic vangittiin elokuun 29 p:nä sen syytteen nojalla, että hän on harjoittanut vakoilua Jugoslavian hyväksi.

Yhtiön tuomio vahvistettu

Toronto. — Tuomari E. W. Clement on vahvistanut Kitchenerin maistraatin oikeuden päätöksen, jonka mukaan Canada Cabinets-niminen firma tuomittiin maksamaan 3,120 dollaria sakkoa, kun se ei noudattanut maakunnan työministerin määräystä.

Työministeri määräsi mainitun firman ottamaan takaisin kahdeksan työläistä, jotka eroitettiin union toiminnan takia. Firma määrättiin lisäksi maksamaan noille työläisille korvausta menetetystä työajasta. Mutta yhtiö kieltäytyi noudattamasta työministerin määräystä ja sitä vastaan nostettiin syytejuttu International Woodworkers of Americanimisen union taholta.

Ontarion työsuhdelautakunnan toimittamissa tutkimuksissa todettiin, että työläiset eroitettiin union toiminnan takia.

Kansanarmeija taas hyökkäyskannalla

Hong Kong. — Kantonista sunnuntai-iltana saadut tiedot osoittavat kansanarmeijan ryhtyneen jälleen etenemään ja se saattaa merkitä sitä, että kampanja on alkanut Kantonin valtaamiseksi.

Kommunistien yhdeksän armeijaryhmän ilmoitettiin lähteneen liikkeelle itäisessä Hunanissa. Ne näyttävät yrittävän etelään päin Hengyangin itäpuolelta, aikoen katkaista rautatien kaupungin eteläpuolelta sekä hyökätä sitten Hengyangia vastaan, tai edetä Hengyangin ohi suoraan Kantoniin päin.

Täällä otaksutaan, että kommunistit ovat kiihdyttäneet hyökkäystä etelä-Kiinassa voidakseen vallata Kantonin lokakuun 10 päivään mennessä, jol'oin Kiinassa vietetään kansallisen itsenäisyyden päivää v. 1911 suoritetun vallankumouksen muistoksi.

Malta uhkaa erota brittien valtakunnasta

Valetta, Malta. — Maltan saari uhkaa erota Britannian valtakunnasta ja tarjota itseään Yhdysvalloille sotatukikohdaksi, saadakseen Marshallin suunnitelman apua.

Maltan hallituksen pääministeri Paul Boffa on vaatinut parlamenttia antamaan hänelle luottamuslauseen, kun hän tahtoo lähettää Britannialle ultimaatumin, jossa sanetaan, että Maltan väestön keskuudessa toimitetaan kansanäänestys Britannian valtakunnasta eroamista varten, jos ei Britannia anna Maltalle välittömästi taloudellista apua Marshallin suunnitelman mukaisesti.

Malta saa nykyisin Marshallin apua vain välillisisti, kun se kuuluu Britannian siirtomaavaltakuntaan. Hallituksen johtajat väittävät kuitenkin, että Maltan on saatava välitöntä apua. Tuhansia työläisiä on nyt jo jouduttu erottamaan työstä laivaston telakoilta, jotka ovat tärkeitä työmaita tällä saarella.

Natsipomolle vain 5 vuoden tuomio

Neubibberg, Saksa. — Hitlerin alaisuudessa Baijerin talousministerinä toiminut Hermann Esser, jolla oli No. 2 natsipuolueen jäsenkortti, vangittiin täällä viikon lopulla. Poliisien lausunnon mukaan hän on piilotellut "jonkin aikaa".

Elokuun 8 pnä Saksan natsipuhdistusoikeus tuomitsi Esserin poissaolevana "päänatsirikolliseksi" ja antoi hänelle 5 vuoden vankilatuomion.

Tyhmyyskin on jo puolustus

Mynich. — Natsipuhdistuksen vetoomusoikeus julisti perjantaina, että Hitlerni entinen adjutantti ei ole kyllin intellektuaalinen, jotta hänet voitaisiin luokitella "päärikolliseksi". Tämän vuoksi 64-vuotias Wulhelm Bruneckner luokiteltiin vain "natsirikoliseksi" ja puolet hänen omaisuudestaan takavarikoitiin. Vuonna 1948 Bruneckner tuomittiin 3½ vuodeksi pakkotyöhön.

Pakollinen asevelvollisuus voimaan Israelissa

Tel Aviv, Israel. — Israelin parlamentti hyväksyi viikon lopulla kansallisen palvelulain, minkä mukaan voidaan kutsua miehet 2 vuodeksi ja naiset puoleksitoista vuodeksi pakolliseen palvelukseen sisältyen tähän sotapalveluksen lisäksi myös maatalous- ja hätätilannetyö. Laki hyväksyttiin 60-0 äänellä mutta 12 edustajaa pidättyi äänestämästä.

Laiva ajoi karille, on vaarassa hajota

San Francisco. — 11,200-tonnin brittiläinen moottorilaiva Pacific Enterprise, missä on 59 ihmistä, ajoi viikon lopulla karille Poin Arenassa. Viranomaiset sanoivat, että laivaan tulee paljon vettä, ja että se on merenkäynnin johdosta vaarassa hajota. Onnettomuus tapahtui petollisessa karikossa mikä oli silloin vahvan sumun peitossa.

Italia maksaa Kreikalle

Atena. — Kreikan ulkoministeri tiedoitti sunnuntaina, että Italia on antanut $20,000,000 ensimmäiseksi maksuksi sotakorvausmaksustaan. Asketain tehdyn sopimuksen mukaan Italia maksaa tavarassa ja palvelusten muodossa Kreikalle $105,000,000.

Vasemmiston sanomalehtiä syytteeseen Suomessa

Sosdemien hallitus aikoo tukahduttaa painovapauden taistellessaan maan työväestöä vastaan

Helsinki. — Fagerholmin sosdem. hallituksen oikeusministeriö ilmoitti lauantaina, että kolme vasemmistolaisten sanomalehteä asetetaan syytteeseen "hallituksen halveksimisesta".

Oikeusministeriö on määrännyt yleisen syyttäjän Helsingissä nostamaan syytteet Ny Tid-nimistä ruotsinkielistä SKDL:n lehteä ja Työkansan Sanomia sekä Vapaa Sana-lehteä vastaan.

Ministeriö väittää näiden lehtien antaneen äskettäin "väärän kuvan tapahtumista ja käyttäneen tahallisesti loukkaavaa kieltä".

Sosdemien hallitus väittää myös, kin vasemmiston lehtien "esittäneen perättömiä tietoja hallituksesta ja yleisistä viranomaisista, sekä aiheuttaneen hallituksen halveksumista".

Manuilsky tuominnut paavin pannamääräykset

Osoittanut miten paavin kirkko on ryhtynyt sodanlietsojien kätyriksi

Lake Success, N. Y. — Ukrainan ulkoministeri Dmitri Z. Manuilsky sanoi YK:n turvallisuusneuvoston istunnossa perjantaina, että Vatikaanin antama pannamääräys merkitsee moraalista itsemurhaa: Hän sanoi katolisen kirkon johtajien tukevan sodanlietsojia ja aseistamiskilpailijoita sekä huutavan atomisodan puolesta.

Turvallisuusneuvoston istunnossa keskusteltiin uusien jäsenten hyväksymisestä. Ukrainan ulkoministeri arvosteli Britanniaa ja Yhdysvaltoja sen johdosta, että ne vastustavat kansandemokratian maiden hyväksymistä YK:n jäseniksi. Hän hyökkäsi myöskin Vatikaania vastaan ja torjui se'aiset väitteet, että itä-Euroopan kansat muka taistelevat uskontoa vastaan. Hän sanoi niiden taistelevan niitä vastaan, jotka tahtovat tehdä uskonnosta politiikan ascen.

"Papin ei voida sallia käyttää viittaansa verhona, jolla hän suojelee itsensä rikkoessaan maansa perustuslakeja . . . Uskonnollisen lahkon palvelijat eivät voi vaatia itsel'een etuoikeutta ja koskemattomuutta, koska sellainen koskemattomuus kielletään jopa kansanedustajiltakin, jotka rikkovat lakia.

"Ei mikään valtio, paitsi ne missä jesuiitat ovat kontrollissa, voi sallia kirkon tul'a valtioksi valtion sisällä. Ken tahansa luulee, että se voidaan tehdä julistamalla pannaan uuden demokratian kannattajat, on erehtynyt pahasti. Henkinen auktoriteetti, joka julistaa henkilöt pannaan sen vuoksi, että he suosivat kommunismia, tekee moraalisen itsemurhan ryhtymällä tukemaan sodanlietsojia, aseistamiskilpailijoita ja pahimpia atomisodan kiihkoilijoita", sanoi Manuilsky.

Yhdysvallat ja Britannia ovat vastustaneet kansandemokratian maiden hyväksymistä YK:n jäseniksi sillä perusteella, etteivät ne muka ole "rauhaa rakastavia kansoja". Manuilsky sanoi sen olevan pelkkää puolueellisuutta. Hän sanoi sotakuumeen saaneen otteen lännessä, koska hallitukset yrittävät torjua talouskriisin laajennustoimenpiteillä ja puuttumalla toisten maiden sisäisiin asioihin.

"Noissa maissa ei tapahdu yhtään taantumuksellisten vehkeilijäin oikeudenkäyntiä, missä ei tulisi ilmeiseksi, että vehkeilijäin takana häämöittää anglo-amerikka'aisen taantumuksen musta varjo", lausui Manuilsky.

USA:lla on rahaa aseistamisryntäykseen

$1,314,010,000 aiotaan käyttää nyt pakti- ja vasallimaiden aseistamiseen

Washington. — Senaatin erikoiskomitea on hyväksynyt lakiesityksen, jonka mukaan käytettäisiin $1,314,010,000 kapitalistisen maailman aseistamiseen. Tästä summasta käytettäisiin $75,000,000 taantumusvoimien avustamiseen "kommunisteja vastaan" kaukoidässä.

Esityksen mukaan käytettäisiin Atlantin paktin maiden uudelleen aseistamiseen $1,000,000,000.

Senaatin ulkoasiain ja asevoimien yhteinen komitea hyväksyi tuon lakiesityksen 19 äänellä 3 vastaan.

Joitakin pieniä asioita o'i vielä selvitettävä ennenkuin komiteat äänestävät lopullisesti aseistuslakiesityksen johdosta maanantaina.

Kuten jo mainittiin, käytettäisiin Atlantin paktin maiden aseistamiseen $1,000,000,000. Kreikan ja Turkin edelleen aseistamiseen käytettäisiin $21,370,000, Iranin, Korean ja Filippiinein aseistamiseen $27,640,000. Samaan tarkoitukseen käytettäisiin kaukoidässä $75,000,000 presidentti Trumanin harkinnan mukaisesti.

5 kuoli, 10 loukkaantui rakennuksen luhistuessa

Cairo. — Viisi ihmistä kuo'i ja kymmenen loukkaantui viisikerroksisen rakennuksen luhistuessa täällä lauantaina. Palokuntalaiset kaivavat vielä hautaantuneita ruumiita.

VIIME TIEDOT

Washington. — Britannian, Canadan ja Yhdysvaltain finanssikonferenssin päätyttyä eilisiltana julkaistiin kymmenen kohtaa sisältävä ohjelma Britannian talouskriisin helpottamista varten. Britannia saa m.m. käyttää vähän vapaammin Marshallin suunnitelman dollareita ja Canada sekä Yhdysvallat lupaavat erinäisin toimenpitein avustaa Britannian vientikaupan edistämistä dollarialueella, sekä ostaa erinäisiä raaka-aineita punta-alueelta. Pääkorostus asetetaan kuitenkin siihen, että Britannian on supistettava vientitavaran tuotantokustannuksia ja lisättävä siten taakkaa Britannian työläisten hartioille. Bevin sanoi, että "nyt on luota luja perusta pysyvälle rauhalle". Cripps myöskin ylisti konferenssin aikaansaannoksia.

Bevin ja Acheson ryhtyvät nyt käsittelemään kyimän sodan kysymyksiä, mm. sitä miten Titoa käytettäisiin Neuvostoliittoa vastaan.

Washington. — Terästyöläisten union presidentti Murray ilmoitti, että terästyöläisten lakon uhka on lykätty Trumanin pyynnön mukaisesti ja unio alistuu myös Trumanin lautakunnan päätökseen, vaikka onkin sitä mieltä, että palkankorotus olisi oikeutettu. Teräsyhtiöt eivät ole vielä hyväksyneet lautakunnan esitystä eläke- ja vakuutussuunnitelmasta, mutta ovat luvanneet neuvotella sen johdosta.

Atlantic City, N. J. — Tulipalo tuhosi täällä erään pitkän laivalaiturin tänä aamuna.

Canadan, Britannian ja Yhdysvaltain finanssikonferenssissa Washingtonissa on keskusteltu siitä mitä olisi tehtävä Britannian kireän finanssikrtisin helpottamiseksi. Labor-hallituksen miehet Bevin ja Cripps ovat yrittäneet selittää, että Britannian kriisi on se'ainen kriisi, jota ei Britannia voi yksinään ratkaista. Kuvassa vasemmalta lukien: Yhdysvaltain valtiosihteeri Acheson, raha-asiainsihteeri Snyder, labor-ha'lituksen Cripps ja Bevin, joka näyttää puhuneen jotakin hauskaa, koska Cripps hymyilee, mutta Bevinin "huumori" ei näytä vaikuttaneen jänkkeihin.

Britannian työväenpomot kiusallisessa asemassa

Työläiset vastustavat palkkajäädytyspolitiikkaa, jota johtomiehet ovat päättäneet edelleen tukea

Lontoo. — Britannian rautatieliikennettä uhkaava "hidastamisliike" saattaa kehittyä plan maan'aajuiseksi lakoksi.

Tilanne on ollut hyvin jännittynyt viime viikon loppupuolelta saakka, jolloin sovintotuomiolautakunta suoranaisesti hylkäsi rautatieläisten taholta jo kauan sitten esitetyn vaatimuksen palkkojen korottamisesta 10 shillingillä viikkoa kohden.

Yli 200 rautatieläistä aloitti jo Warringtonissa "hidastamisliikkeen" protestiksi lautakunnan päätöstä vastaan. Rautatieläisen oli määrä alkaa lautakunnan päätökseen ja hyväksyä sen ilman vastalauseita.

Rautatieläisten union kokouksessa Swanseassa on ilmaistu pettymystä lautakunnan päätöksen johdosta. Rautatieläiset ovat päättäneet kieltäytyä tekemästä ylityötä ja työskentelemästä sunnuntaisin.

Noin 27,000 rautatieläisen edustajat Manchesterissa hyväksyivät päätöslauselman, jossa sanotaan, etteivät union johtajat voi ottaa vastuunalaisuutta siitä mitä union rivijäsenistö tekee lautakunnan päätöksen johdosta.

Unionin johtokunnan eräs jäsen sanoi, ettei hän usko johtokunnan voivan estää union jäsenistön ryhtymästä "sääntöjen vastaiseen toimintaan, mutta union johtajat eivät ryhdy mihinkään laittomuuksiin".

Rautatieläisten union 1,600 osaston pitää kokouksia, joissa keskustellaan siitä minkälainen asenne on omaksuttava lautakunnan päätöksen johdosta. Union pääjärjestön johtokunta pitää kokouksen maanantaina.

Union johtokunta on nyt joutunut kiusalliseen asemaan lautakunnan päätöksen takia. Se suostui enaiksikin rautateiden johdon kanssa siihen, että lautakunnan päätös on lopullinen. Sitäpaitsi union pääsihteeri J. B. Figgins tuki juuri viime viikolla TUC:n päätöslauselmaa, joka hyväksyy labor-hallituksen palkkajäädytyspolitiikan.

Union johtajilla on nyt kaksi tietä avoinna: hyväksyä lautakunnan päätös ja kehoittaa jäsenistöä tyytymään siihen napisematta, tai esittää muodon vuoksi uuden palkkavaatimuksen.

Union johtajat uskovat kuitenkin, ettei jäsenistö hyväksy sen kaltaista manööverailua, vaan vaatii johtajilta pikaisia ja tehokkaita toimenpiteitä.

Britannia haluaa saada $600 milj. "sivulainan" Yhdysvalloista

Useita esityksiä tehty Britannian kriisin helpottamiseksi, mutta esteitä näyttää olevan kaikkialla

Washington. — Täällä ja Lontoossa saatujen epävirallisten tietojen mukaan Britannia haluaa saada Yhdysvalloista Reconstruction Finance Corp. 600,000,000 dollarin lainan kokonaan ulkopuolella nykyisten finanssineuvottelujen.

Yhdysvaltain, Canadan ja Britannian finanssikonferenssin työryhmät tutkivat edelleen viikon lopulla mitä voitaisiin tehdä Britannian talouden pelastamiseksi.

Washington. — Täällä käynnissä olevien finanssineuvottelujen tulokset riippuvat monella tavalla ärtyneestä Yhdysvaltain kongressista, joka ei ole osoittanut paljoakaan myötätuntoa Britannian finanssihätää kohtaan.

Tähän mennessä näyttää siltä, että Trumanin hallitus yrittää välittömästi avustaa dollarikriisin ratkaisua, joka kriisi uhkaa viedä Britannian vararickoon. Mutta kongressista riippuu suurilta osilta se miten pitkälle hallitus menee tässä ja voiko se mennä riittävän pitkälle tämän kysymyksen ratkaisemiseksi.

Mitään uutta finanssiapua ei suunnitella Yhdysvaltain taholta, joten kongressi ei ole sen vuoksi välittömästi kiinnostunut neuvotteluista. Nykyisin harkittavien hätätilatoimenpiteiden on kuitenkin tultava kongressin huomion kohteeksi, ja kongressin tulokset riippuvat siitä miten kongressi suhtautuu niihin esityksiin.

Sitä osoittaa ensimmäinen konferenssissa tehty tärkeä päätös. Britannia on pyytänyt, että sille annettaisiin enemmän vapautta dollarien käytössä, mutta se pyyntö hylättiin, koska se olisi tarvinnut kongressin hyväksymisen ja kongressi saattaisi vastustaa sitä.

V. 1945 tehty Canadan ja Yhdysvaltain lainasopimus kieltää Britannian diskriminoimasta canadalaisia ja yhdysvaltalaisia ostajia vastaan. Britannia on tahtonut, että noita kehtia lievennetään, jotta se voisi tehdä enemmän kauppaa puntamaiden kanssa.

Canada ei katsonut suotuisasti sellaista pyyntöä. Paitsi itsekkäitä syitä, että siten ehkä menetettäisiin enemmän brittiläisiä markkinoita, oi-

(Jatkuu 6. sivulla)

Salaliittolaisten suunnitelmat paljastettu Unkarissa

Titon hallituksen ja Yhdysvaltain vakoilujärjestön sanotaan avustaneen murhasalaliittoa

Budapest. — Unkari syytti lauantaina, että Jugoslavian Titon hallitus ja Yhdysvaltain "strategisten palvelujen virasto" ovat tukeneet epäonnistunutta kapinasuunnitelmaa, jonka tarkoituksena oli murhata Unkarin kommunistisen puolueen johtajat ja kukistaa kansandemokraattinen hallitus.

Kapinasuunnitelman unkarilaisina johtajina mainitaan entinen ulkoministeri Laszlo Rajk ja Unkarin armeijan entinen päällikkö sekä sen päätarkastaja kenraaliluutnantti Georgy Palffy.

Rajk ja Palffy sekä kuusi muuta henkilöä joutuu ensi perjantaina oikeuden eteen syytettynä maanpetoksesta ja hallituksen kukistamisyrityksestä.

Syytettyjen sanotaan toivoneen saavansa aseellista apua Titolta ja Jugoslavian toisilta johtomiehiltä.

Salaliittolaisten sanotaan aikoneen murhata varapääministeri Rakosin, puolustusministeri Farkasin ja kansan taloudellisen neuvoston johtajan Geron.

Amerikka'aisten ja jugoslavialaisten vakoilujärjestöjen sanotaan avustaneen Rajkia kaikin keinoin. Syytekirjelmässä sanotaan unkarilaisen ryhmän käyneen tämän tästä Jugoslaviassa keskustelemassa Jugoslavian poliisiagenttien kanssa murhasuunnitelmista.

Rajk on selostanut alustavissa kuulus eluissa miten Jugoslavian sisäministeri Rankovic oli sanonut murhasuunnitelmien johdosta m.m.:

"Teidän on harkittava tämän likvidoinnin mahdollisuuksia. Te voitte järjestää sellaisen tapaturman, joka tekee selvän yhdestä heistä. Toinen tapaus voitaisiin saada näyttämään itsemurhalta. Kolmas voisi kuolla äkkiä sairauden takia. Tai te voisitte tappaa heidät asunnoissaan ja antaa sitten jonkinlaisen mukiinmenevän selityksen."

Syytekirjelmässä sanotaan syytettyjen toimineen Titon ja amerikkalaisen vakoilujärjestön johtajan Allan Dullesin välikappaleina.

Syytekirjelmässä mainittu amerikkalainen on Allan Wels Dulles, joka oli sodanaikaisen OSS:n johtaja Euroopassa. OSS lopetettiin v. 1945 mutta sen tilalla toimii nyt Yhdysvaltain "keskustiedusteluvirasto".

Ensimmäisen oikeudenkäynnin jälkeen odotetaan tulevan kaksi muuta oikeudenkäyntiä, siitä tietojen mukaan on juttuun sekaantunut useita henkilöitä.

Unkarin kommunistinen puolue ilmoitti, että kolme sen johtavaa jäsentä on heidät on asetettu syytteeseen siitä, että he ovat harjoittaneet vakoilua ulkomaisten imperialistivaltojen hyväksi.

VAPAUS
(LIBERTY) — Independent Labor Organ of Finnish Canadians. Established Nov. 6th 1917. Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa. Published thrice weekly: Tuesdays, Thursdays and Saturdays by Vapaus Publishing Company Ltd., at 100-102 Elm St. W., Sudbury, Ont., Canada.

Telephones: Business Office 4-4264. Editorial Office 4-4265. Manager E. Suksi. Editor W. Eklund. Mailing address Box 69, Sudbury, Ontario. Advertising rates upon application. Translation free of charge.

TILAUSHINNAT:
Canadassa: 1 vk. 6.00 6 kk. 3.25
2 kk. 2.00
Yhdysvalloissa: 1 vk. 7.00 6 kk. 3.50
Suomessa: 1 vk. 7.50 6 kk. 4.25

Tärkeä unionistien kokous

Ensi torstaina, syyskuun 15 pnä, kokoontuu Calgaryssa Trades and Labor Congressin vuosikonventioni, jonka päätöksistä ja edesottamisista riippuu huomattavassa määrin se kuinka tehokkaasti tämän maan taloudellisesti järjestynyt työväenliike voi taistella kehittyvää talouskriisiä ja sen seuraamuksia vastaan.

Enemmänkin. Calgaryn konventionin päätöksistä riippuu se, saako tämän maan johtavan uniokeskuksen jäsenet päättää demokraattisella tavalla omista — Canadaa koskevista asioista, vai alistetaanko se vieraan maan suurpääoman etuja ajavan AFL:n huippujohdon määräysvallan alaiseksi. Pinnallisesti katsoen luulisi, että TLC:n tulevan konventionin edessä on pelkkää myötätuulta kun "riidan" aiheena ollut merimiesten unio (CSU) erosi yhtenäisyyden säilyttämisen vuoksi tästä järjestöstä ja liittyi merimiesten kansainväliseen uniokeskukseen. Kukaan ei halua kieltää sitä, etteikö merimiesten union asiaan liity tämän kysymyksen perusseikat, mutta sittenkin on totta, että Frank Hall, Wm Green ja muut oikeistobyrokraatit pitivät merimiesunioa vain keppihevosenaan syvällisempien päämääriensä edistämiseksi. Tarkoitus on kerta kaikkiaan alistaa tämä canadalainen uniokeskus (TLC) yhdysvaltalaisten taantumusvoimien tahdottomaksi välikappaleeksi ja merimiesunion erottamisasia on vain yksi etappi ja ilmenemismuoto tässä taistelussa. Siksi voidaan melkoisella varmuudella etukäteen ennustaa, että hyökkäykset Canadan unionistisen liikkeen autonomiaa ja sen jäsenistön demokraattisia oikeuksia vastaan jatkuvat tässä konventionissa siitäkin huolimatta, vaikka merimiesten unio jalomielisellä tavalla jättäytyi sivuun.

Julkinen salaisuus on, että Wm Green on antanut canadalaisille unioille määräyksen valita TLC:n konventioniin sellaiset edustajat, jotka äänestävät merimiesten union erottamisen puolesta ja samalla uhannut uniosta erottamisella kaikkia niitä edustajia, jotka eivät tanssi Wall Streetin määrittelemän hajoittajatahdin mukaisesti. Tämä on luonnollisesti mitä julkeinta tämän maan unionistisen liikkeen jäsenten demokraattisten oikeuksien kieltämistä. Mitä demokraattisia oikeuksia on silloin jäsenillä jos heidän täytyy eroittamisen uhalla valita "edustajikseen" ainoastaan sellaisia miehiä, jotka miellyttävät AFL:n taantumuksellista johtoa Yhdysvalloissa? Valitettava tosiasia onkin, että AFL:n huippujohto käsittelee tämän maan unionistista liikettä samalla tavalla kuin joku imperialistinen "emämaa" käsittelee alaistaan siirtomaata! Pahin puoli asiassa on vielä se, että tarkoitus on ikuistuttaa herrojen Greenin ja kumppanien byrokraattinen isäntävalta TLC:ssa siten, että nykyisen demokraattisen edustusperustan asemesta otetaan käytäntöön menetelmä, jonka mukaan mr. Greenin ja kumppanien nimittämät "maantiemiehet" — joiden suhteen jäsenistöllä ei ole minkäänlaista kontrollia — voivat itseoikeutetusti "edustaa" jäsenistöä konventioneissa ja "äänestää" kaikkien jäsenten nimissä esilletulevista asioista.

Kaikki nämä seikat huomioonottaen — ja välittämättä lainkaan siitä vaikka TLC:n presidentti Bengough saatiinkin painostetuksi pois demokratian ja Canadan unionistien autonomian kannattamisen linjalta — nyt Calgaryssa kokoontuvassa konventionissa muodostuu varmasti kiivaita yhteentoto- ja jäsenedustajien ja Wm Greenin tahdin mukaan tanssivien sätkyäijien välillä. Ei voida nimittäin mitenkään olettaa, että TLC:n jäsenjoukkojen edustajat luopuvat demokraattisista perusoikeuksistaan ilman vastaansanomista. Ei voida mitenkään uskoa, että TLC:n jäsenedustajat luopuvat ilman muuta isäntäoikeuksista omassa talossaan. Mutta taantumukselliset ovat hyvin valmistuneet ja miehittäneet Calgaryn konventionin. Tämä, yhdistettynä n.s. keskustalaisten pakoiluun aiheuttaneen sen, että rivijäsenten on entistä paljon vaikeampi saada ääntänsä kuulluksi sisäisen demokratian ja TLC:n autonomian säilyttämisen puolesta.

Kaivosmiesten palkankorotus

Kuten lehtemme on kertonut, Sudburyn nikkelialueen (Incon) työläiset voittivat jälleen 6.5 sentin palkankorotuksen tunnissa ja saavuttivat joitakin muita parannuksia työolosuhteisiinsa, lukeutuen tähän se, että kaivosmiehet saavat kaksi uutta maksullista lomapäivää entisen neljän lisäksi, valitusten käsittelymenetelmän parantaminen ja 3 viikon kesäloma 25 v. työssä olleille henkilöille.

Tämä uusi työehtosopimus edellyttää käytännöllisesti katsoen sitä, että kaikki kaivosmiehet (noin 11,000 työläistä) saavat $3.12 lisätulot viikkoa kohti ja maan alla työskentelevien alhaisimmaksi viikkoansioksi tulee $55.68 samalla kun ammattitaitoisen työläisen alhaisin viikkoansio maan alla on nyt $59.52.

Kaikkien näiden saavutustensa johdosta kaivosmiesten union (IUMMSW) Sudburyn osasto ansaitsee julkisen tunnustuksen hyvin suoritetusta työstä. Saatu palkankorotus on osoitus siitä mitä voidaan saada toimeksi, kunhan uniossa valitsee yhtenäisyys — ei vesivellipolitiikan ja antautumisen hyväksi, vaan jäsenistön etuihin perustuvan taisteluohjelman pohjalla.

Sudburyn kaivosmiesten nyt saavuttama voitto on myös käytännöllinen esimerkki Pohjois-Ontarion kaivosmiehille, joita on viekkaan propagandan avulla saatu väliaikaisesti huiputetuksi. Pohjois-Ontarion kaivosmiehiä peloiteltiin IUMMSW:n "kommunistisuudella" ja heille luvattiin "yksi hyvää ja tuhat kaunista" jos vain eroavat tästä "pahasta" uniosta ja liittyvät johonkin työnantajien siunauksen saaneeseen hajoittajajärjestöön. Antaessaan huiputtaa itseään Pohjois-Ontarion kaivosmiehet saivat kapitalisteilta halpaa kiitosta ja päänsilitystä mutta palkankorotuksia ja muita parannuksia se ei tuottanut. Päinvastoin on todettava, että kullankaivajien palkat ovat jääneet pahasti kuoppaan juuri sen vuoksi kun heidän apunaan ei ole sellaista "pahaa" ja paljon parjattua unioa, mikä on Sudburyn kaivosmiesten palveluksessa ja tukena! Tämä on opetus, jolla tulee lähiaikojen kuluessa olemaan ratkaiseva vaikutus Ontarion kaivosteollisuudessa ja asioita seuraavien kaivosmiesten velvollisuus on maltillisesti ja väsymättä selostaa näitä tosiasioita, jotta asiat saataisiin mahdollisimman pian ja kivuttomasti korjatuksi.

Nikkeliteollisuuden työläiset eivät voittaneet kaikkia vaatimuksiaan. Erikoisesti taistelu lyhemmän työviikon puolesta jäi vielä ratkaisematta, vaikka kukaan ei voi kieltää, etteikö 48 tunnin työviikko syvällä maan uumenissa, kuten muuallakin työskenteleville, ole aivan liian pitkä ja liian nopeasti työläisiä kuluttava. Kaivostyöläisillä on muitakin valituksia, mutta kun muistetaan että "Roomaakaan ei rakennettu yhdessä päivässä", ja ne suuret parannukset mitkä kaivosmiehet ovat mainion unionsa avulla viimeksikuluneiden vuosien aikana voittaneet, niin tehtyä työehtosopimusta voidaan pitää kaikin puolin tyydyttävänä. Se antaa tilaisuuden union voimien keskittämiselle ja toiminnan tehostamiselle uusia parannuksia varten. Samalla kaivosmiesten union saavuttama mainio voitto on osoitus siitä, että vakava valmistuminen lakkotaistelua varten ja jäsenistön yhtenäisesti esittämä taisteluvalmius ei suinkaan johda lakkotaisteluun, vaan voittoisaan sopimukseen. Lakot tulevat useimmiten silloin kuin työnantajat uskovat voivansa yllättää union nukkumassa.

SYNTYMÄPÄIVIÄ

Mrs. Elli Björkman Sudburysta täyttää tänään 50 vuotta. Yhdymme sukulaisten ja ystävien onnitteluihin!

• • •

Huomenna, tk. 14 päivänä täyttää **Gusti Mäki** Sunburysta, B. C. 70 vuotta. Onnittelumme päivän sankarille!

Mitä muut sanovat

"KUN SINUA LYÖDÄÄN OIKEALLE POSKELLE KÄÄNNÄ VASEMPI . . . "

Liverpool, Eng. — Liverpoolin Pyhän hengen kirkon apulaispappi F. W. Wilkinson uskoo, että tuleen on vastattava tulella ja nyrkkiin nyrkillä.

Viime talvena hänen täytyi keskeyttää kirkkotanssit, koska känkihäjyjä tuli tanssisaliin ja aiheuttivat häiriöitä. Mutta, sanoi apulaispappi, asiat ovat toiset ensi talvena.

Hän on valinnut joukon järjestyksen pitäjiä, jotka pitävät huolen vaikka minkälaisista häjyistä, jotka alkavat tappelun kirkkosalissa.

"Minä uskon voimaan tällaisissa asioissa", sanoi apulaispappi. "Se on ainoa oikea tapa." — C. P.

• • •

KUKA ON SYYLLINEN

Väite, että kommunistinen puolue tai SKDL ollisi nykyisten lakkoliikkeitten takana, ei ole suinkaan uutuudella pilattu. Päinvastoin samalla kun sosdem. oleisto pyrkii työläisten palkkataistelun, samalla se pyrkii leimaamaan jokaisen siitä huolimatta puhjenneen lakon 'kommunismin' poltinmerkillä. Mitä sillä on saavutettu, on kyseenalaista: se ei ole estänyt sosialidemokraattisia eikä puoluepoliittisesti järjestymättömiäkään työläisiä taistelemaan rinnan kansandemokraattien ja kommunistien kanssa. Mutta yksi on ilmeinen: sosdem. puoluetta hallitseva oikeistojuntan häikällemätön pyrkimys diskriminoida työläisten taloudellinen taistelu, leimata "yhteiskunnan vastaiseksi" ja "rikolliseksi" lakko sinänsä.

Päivänselvät tosiasiat kuitenkin osoittavat, että lakkoliikkeitten takana eivät kommunistit ole, vaan loppujen lopuksi — sos.dem. hallitus itse ja sen kapitalistinen talouspolitiikka. Kun välttämättömyystarvikkeiden hintoja on nostettu, kun palkkoja on monella taholla alennettu, kun valuuttakurssien entisellään säilyttämisestä — jonka mm. nykyiset ministerit Varjonen ja Huunonen ovat aikaisemmin todenneet välttämättömäksi edellytykseksi palkankorotuksista pidättymiselle — on luovuttu, kun toisaalta tuotanto ja ennenkaikkea kapitalistien voitto-osuudet ovat jatkuvasti kasvaneet: kas siinä meillä on tosiasiallinen perusta työläisten palkankorotusvaatimuksille ja lakkoliikkeille. — Vapaa Sana, Helsinki.

• • •

EI TUNNE MAO-TSETUNGIA!

"Ei ole mikään aukko sivistyksessä, ettei lukija tiedä, kuka on toveri Mao-Tse-tungia", kirjoittaa Kauppalehden pihakoira Tero tunnustaen vasta pari päivää sitten itsekin sen saaneensa tietää.

Tietämättömyys suuren maailman asioista kuuluu tietysti suomalaisisänmaallisiin hyveihin, joista kansanpimitysleh distö erikoisesti ylpistelee. Mies, jonka johdolla on vapautettu Euroopan suuruinen alue ja 300 miljoonaa ihmistä, on tietysti liian suuri näkyäkseen Kauppalehden koirankopplin. — Vapaa Sana, Helsinki.

• • •

TEORIA JA KÄYTÄNTÖ

Raymond, Wash. — Willapa Harborin Coastmaster's klubin kokouksen pääpuhuja oli klubin sihteeri Otto Senter. Puheenaiheeksi ilmoitettiin: "Kuinka pesäpallo ja urheilukalastus haittaa kokouksessa käyntiä."

Sihteeri oli ainoa, joka saapui kokoukseen. Kaikki muut klubin jäsenet olivat joko kalastamassa taikka katsomassa pesäpallopeliä. — U. P.

• • •

SOS-DEMIEN YLISTÄMÄÄ "SUVAITSEVAISUUTTA"

Kuala Lumpur, Malaija. — Brittiläiset viranomaiset antoivat tänään Malaijan kommunisti terroristeille tilaisuuden antautua ja elää . . . Tähän asti on voitu antaa kenelle tahansa aseitä kantaneille tai terroristien kanssa seurustelleille hirttotuomio. Seitsemänkymmentäkolme henkilöä on hirtetty hätätilanteen alkamisen jälkeen 15 kuukauden aikana . . . — AP:n uutistieto syysk. 5 pnä 1949.

Mitä Kemissä tapahtui elok. 18 päivänä?

Helsinki. — Kemin lakkotilanne kehittyi elok. 18 pnä aivan uuteen vaiheeseen, kertoo täkäläinen Työkansan Sanomat. Poliisit eivät enää tyytyneet ainoastaan "seuraamaan" tilannetta ja suojelemaan rikkureita, vaan ryhtyivät yli 100-miehisen joukon voimalla avoimeen hyökkäyksyseen mielenosoituksel'a olleita lähes 4,000 työläistä vastaan, käyttäen aseinaan konepistooleja, patukoita ja kyynelkaasupommeja. Hyökkäys tapahtui Karihaaran voimalaitoksen läheisyydessä noin 7 km. etäisyydessä Kemin kaupungista. Kemin maalaiskunnan nimismiehen johtamat poliisit löivät armotta kaikkia edessään olevia, jolloin eräät mielenosoittajat kaappasivat maasta kiviä puolustautuakseen raivoisaa poliisilaumaa vastaan. Tällöin poliisit tempasivat esiin pistoollinsa ja aloittivat yhteislaukauksin voimakkaan tulen työläisiä kohtaan. Sähköasentaja Felix Pietilä sai surmansa ja useita muita työläisiä haavoitui hengenvaarallisesti. Noin 15 20 minuutin kuluttua työläiset perääntyivät läheiseen metsään, jossa järjestyivät kukueksi maantielle ja marssivat Karihaaran työväentalolle kokoukseen. Siellä hyväksyttiin päätöslauselma, jossa sanotaan mm., että Suomen työläiset eivät tule alistumaan poliisiterrorin edessä.

Sisäministeri Simonen uhkasi radiossa antamassaan "selvityksessä" lakkolaisia vieläkin väkivaltaisemmilla toimenpiteillä. Kemiin lähetetään lisää poliisivoimia sekä niiden lisäksi sotilasyksiköitä.

Poliisi toimitti päivän kuluessa lakkolaisten ruumiintarkastuksia ja on su'kenut työläisiä määräajoiksi eräänlaisiin karanteeneihin. Hallituksen toimesta on Kemissä kielletty kaikki kansankokoukset 5,000 markan sakon uhalla.

Seuraavan yön kuluessa tunkeutui konetuliasein varustettuja poliiseja Kemin kaupunginvaltuuston puheenjohtajan Antero Heikkilän asuntoon ja pidättivät hänet "osallisena kapinaan". Suopon miehet ja aseistetut poliisit olivat yön aikana tunkeutuneet myöskin SKP:n Kemin piiritoimistoon, missä he penkoivat asiapapereita ja veivät osan niistä matkassaan.

STT on kertonut, että työ'äisillä olisi ollut käytettävänään haulikoita ja taskuaseita. Mitään sellaisia ei työläisillä kuitenkaan ollut, vaan työläiset käyttivät kiviä puolustaessaan itseään poliisin hyökkäystä vastaan.

Kemin kaduilla on liikunut autoja, joissa on ollut upseereita ja aupseereita. Oululaisen Kansan Taidon Kemin toimitalon edustalle on asetettu kolmemiehinen konepistoolein aseistettu vartio.

"Kemissä vallitsee sotatila, vaikka sitä ei ole virallisesti julistettu", toteaa Työkansan Sanomat.

Montrealin työväenjuhla jouduttu peruuttamaan

Montreal. — Montrealin työväenjuhla, mikä aiottiin pitää syyskuun 18 pnä suomalaisella kesänviettopaikalla Villa LaSallessa on jouduttu useiden syiden vuoksi peruuttamaan. Juhlakomitea otti harkittavakseen useiden ryhmien esitykset sesonkin myöhäisyydestä ja useat muut epäedulliset seikat ja teki päätöksensä niiden perusteella.

Populaarisuuskilpailu, mikä piti tapahtua tässä juhlassa, jatkuu sillä hyvällä innostuksella mikä on ollut havaittavissa tähän asti tämän kampanjan yhteydessä. Myöhemmin ilmoitetaan päivä jolloin ratkaistaan voittaja.

Naisia oli enemmän ansiotöissä kuin vuosi takaperin

Ottawa. — Canadan tilastollisen toimiston keräämät tiedot osoittavat Canadan kahdeksan johtavan alan palveluksessa olleen tämän vuoden toukokuussa naisia 22.8 prosenttia. Edellisen vuoden toukokuussa oli vastaava prosenttiluku 22.5. Tilastot osoittavat siten entistä suuremman osan ansiotöissä olevista olevan naisia.

Runsaammin oli naisia palkkatöissä tiedonvälitysalalla, 51.9 prosenttia, ja toisella tilalla oli tässä suhteessa palvelusalat, joissa myöskin enemmistö työläisistä oli naisia, nimittäin 51.5 prosenttia. Kauppatoimen alalla työskennelleistä oli 38.8 prosenttia naisia ja tehdastuotannossa 36.9 prosenttia.

Suomen poliittinen tilanne

Sault Ste. Marie. — Eräs täkäläinen maamiehemme on saanut Suomesta täällä hyvin tunnetulta J. W. Slupilta kirjeen, missä selostetaan Suomen nykyistä lakkotilannetta ja muita asiaa koskevia kysymyksiä seuraavasti:

Helsinki. — Toronto Star lehdestä saksimasi leikkele ja kirjeesi saapuneet. Tuosta leikkeleestä sen valheellisuudestakin huolimatta olet varmaankin huomannut, että täällä vanhassa kotimaassasi on jotain erikoista tekeillä. Tuosta leikkeleestä havaitsit, että maamme "työväenhallitus" on työtätekevien petturuudessa alentunut ei ainoastaan Lapuan liikkeen linjoille, mutta vielä siitäkin alemmaksi. Suomen työväenliikkeen koko 50-vuotinen historia ei tunne tapausta, että hallituksen toimesta lähetetään poliisivoimat murhaamaan rauhallisia ja oikeuksistaan kiinnipitäviä lakkolaisia. On olemassa tapauksia esim. Lapuan liikkeen ajoilta, että yksityiset bandiittiryhmät salamurhasivat heille vastenmielisiksi tulleita vasemmistolaisia mutta milloinkaan ei edes porvarillisten hallitusten taholta ryhdytty perustuslakiemme suomissa puitteissa taistelevien teurastamiseen, lukuunottamatta tietysti käytyä luokkasotaa, jota kuitenkaan ei voida verrata nykyisiin tapahtumiin. Siihen mihin porvarilliset hallituksetkaan eivät alentuneet, siihen oli valmis sosialidemokraattista naamiota käyttävä oikeistoklikki, joka ennemmin taikka myöhemmin rehellisten sosialidemokraattein karkottuesta puolueesta tulee muodostamaan uuden puolueen, joka oman käsityksensä mukaan tullaan tuntemaan uusfasistisen puolueen nimellä. En tietenkään ole ennustaja, mutta tarkkaileppa tilanteen kehitystä.

Suomen Tietotoimisto ja Yleisradio ovat kokonaisuudessaan mitä laajimman valhepropagandan välikappaleena ja tuossa propagandassa syytetään kommunisteja kiihoituksesta, joka johtaa maan asiat täydelliseen sekaannukseen. Tämänlaisen syytteen voivat maan kommunisteja ja muita kansandemokraatteja vastaan siitä syystä, että kommunistit eivät ole alentuneet leimaamaan oikeuksistaan taistelevia lakkolaisia korpilakkoilijoiksi vaan tukevat koko lehdistönsä voimalla lakkoon vatsansa vaatimuksesta pakotettuja työläisiä.

Kuten tiedämme alkoivat lakot pohjolassa Kemin alueilla, jossa paperiteollisuus työnantajat alensivat työläisten palkkoja 20—40 %:lla, aikana, jolloin elinkustannusindeksi tosiasiallisesti olisi edellyttänyt edelläsanotun suuruista palkkojen koroittamista. Jos ennen edellämainitun lakon alkamista, olivat eräät suuret ammattiliitot vaatineet 10 %:n palkkojen koroitusta ja joille mm. SAK oli myöntänyt lakkoluvan. Liitot siirsivät kuitenkin rauhallisen sopimuksen aikaansaamisen toivossa uhkavaatimustensa aikaa ja tuota SAK käytti hyväkseen propagandatarkoituksessa ja ilmoitti, että lakkolupaa ei ollut liitoille myönnetty. Nämät liitot olivat Suomen Rakennustyöläisten, Elintarviketyöläisten, Kuljetustyöläistön (Satamatyöläisten mukaan luettuna) ja Metsä- ja uittotyöläisten liitot, joihin myöhemmin ovat yhtyneet Puutyöväenliitto, Suolkeltajainliitto ja Muurarien liitto. Kaiken kaikkiaan 11 liittoa esitti SAK:lle vaatimuksen, että sen oh ryhdyttävä toimenpiteisiin palkkojen koroittamiseksi, mutta SAK:n Hakulisen indekslautomaattiin nojaten ei katsonut olevan mitään aihetta palkkojen koroituksiin, koska se muka aiheuttaisi uuden inflatiovyöryn, joka osoitettiin paikkansa pitämättömäksi. Näin on SAK:sta muodostunut, ei suinkaan työläisten etuja ajava, vaan suurpääoman pussia paisuttava järjestö, joka toimii yhteisymmärryksessä hallituksessa olevan oikeistoklikin kanssa. Näin ovat lakot aste asteelta laajentuneet ja kehitys kulkee vääjäämättömästi samaa suuntaa. Tarkoitus onkin ollut se, että eri ammattialat ryhtyvät taisteluun yksi kerrallaan ja aiheuttavat suurpääoman edustajille samanaikaisesti kuin he tietoisimistonsa ja Yleisradion välityksellä uskottelevat yleisölle, lakkojen epäonnistumisesta, uusia päinvastaiseen suuntaan käyviä ylätyksiä. Tätä kirjoittaessa kävi yleisradiossa kiljumassa Metallityöntekijäin liiton puheenjohtaja Valdemar Liljeström, joka uhkasi tulella ja tulikivellä niitä, jotka lakkoon uskaltautuvat. Nauroin makeasti sitä hätää, jota hallitus, SAK ja suurpääoman edustajat nyt osoittavat. Metalliteollisuushan on maamme avainteollisuus ja työläisten liitto maan suurin. Sen turvinhan Suomi pääasiallisesti maksaa Neuvostoliitolle suoritettavat sotakorvaukset ja sotakorvausten ansiosta maamme suurpääoma kynii taskuihinsa tai sanoisimmeko pankkiholveihinsa suurimmat voitto-osingot joka valtiota suorastaan pettämällä, kuten ehkä puolueemme puheenjohtaja Aimo Aaltosen eduskunnassa budjettikeskustelun yhteydessä käyttämästä laajasta puheenvuorosta aikoinaan havaitsit.

Mutta "työväenhallitus" on saanut uusia apulaisia. Edistysmielinen osuustoimintaliikekin on ryhtynyt hallituksen käytettäväksi työläisten lakkojen murskaamisessa. Kun kuljetustyöläisten lakko koskee myöskin OTK:ta ja kaikkia sen jäsenosuuskauppoja, on OTK:n johto Elanto ja muut pienemmät piilit lehdissä olleilla suurilla ilmoituksilla kuuluttaneet leipureillensa, makkara, virkoitusjuoma ja muitten tuotantolaitosten lakossa oleville työläisille, että jos he eivät siihen ja siihen päivään mennessä ole palanneet työhön, katsotaan heidät liikkeen palveluksesta eronneiksi. Maidonkuljetus on kuitenkin ollut sallittua, mutta esim. helsinkiläinen Elanto vaatii maitoautonkuljettajia kuormaamaan muutakin kappaletavaraa maitokuormansa yhteyteen, mutta eilen maidonkuljettajat päättivät lopettaa maidonkin ajon jos heidän samalla pitäisi kuljettaa lakonalaista muuta tavaraa. Herrojen yritykset kaikissa tempauksissaan näyttävät valuvan hiekkaan ja tulos kaikista on ollut päinvastainen.

Maamme hallituksen asema ei tällä hetkellä tunnu kadehdittavalta, mutta se olla köllöttää vain paikallaan. Se on niin tyhmää joukkoa, että se ei näe olevansa kykenemätön maan asioita hoitamaan. Olen varma, että porvarillinenkin hallitus osaisi muodostaa johtopäätöksensä ja erota, mutta niin ei entistä parturia ole neuvottu tekemään ja itse hän ei mitään ymmärrä.

Samanaikaisesti kun maamme meikein koko merkittävin osa työläisistä kärsii nälkää seurauksena liian alhaisista palkoista ja kalleuksistaan tunnetuista hinnoista, löytyy sentään huvittaviakin tai sanoisinko dramaattisiakin piirteitä palkkakysymyksissä, jotka kuitenkaan eivät koske tavallisia työläisiä. Pari päivää sitten tasavaltamme herra presidentti päätti antaa eduskunnalle esityksen laiksi, että presidentin palkka kohotettaisiin 500,000 markasta 1,500,000 markkaan vuodessa ja edustuskulut niinikään 1,500,000 markkaan, jotavastoin eläkkeen osalta hra presidentti tyytynee sentään 600,000 markan vuosipalkkaan. Ajattelin tässä juuri, että tekisiköhän tuo korkea-arvoisa päämies lakon,, jos eduskunta kieltäytyisi palkankoroitusvaatimuksesta ja olisikohan rikkuria alalle löydettävissä. Älä ensinkään naura, puhun täyttä totta ja siitä voit olla vakuutettu kun Työkansan Sanomat sen sinulle kertoo.

Elämä on maassamme nyt yhtä karusellia, toinen toistaan yllättävämpiä käänteitä. Ja jos työläisten kärsimykset eivät olisi niin traagillisia, niin sanoisinpa, että jännittävää on sittenkin olemassa työn ja pääoman välisessä avoimessa taistelussa. Kokouksia on joka päivä, niin etteipä tahdo enään mihinkään muuhun ehtiäkään. Huomenna torstaina on Kemin uhrien muistohetki. Piti kokoontua Hakaniemen torilla ja sitä lippujen kanssa marssia Suurtorille, mutta Helsingin kaupungin kiinteistölautakunta ei salli kokoontua. Luulen, että kokoontumisen tulee sittenkin tosiasiaksi ja nähtäväksi jää tulevatko Simosen hurtat tekemään Kemin tapahtumien mukaista vastarintaa konepistooleineen. Oli mitä oli, ei maamme sorrettu joukko noskelaisia raukkoja lukuunottamatta ole pelkureita, sen osoitti Kemin sankariliset lakkolaiset ja sen tekevät monien muitten paikkakuntien rehelliset työläiset.

Luulen, että väsyt lukemiseen, mutta lue kappale kerrallaan ja lepää välillä. Jos havaitset tässä olevan jotain mielenkiintoista ja sikäläisiin työläisiin menevää, **voit luvallani jättää vaikka Vapauden toimitukselle.** Kirjoittaisin jotain lehdellenne, mutta aika on niin ylösotettu, että ei mitenkään tahdo jaksaa, sillä ainahan sitä pitäisi levätäkin uusien taistelujen varalta, joita epäilemättä tulee olemaan.

Ja nyt minä viimeinkin pistän pillit pussiin ja lopetan toivomalla sinulle toveri parasta vointia.

Taisteluterveisin,

J. W. Slup.

Suomen yleisradion lyhytaalto-ohjelma tulevalla viikolla

Suomen Yleisradion kuluvan viikon lyhytaalto-ohjelmassa havaitaan seuraavat erikoisuudet:

Keskiviikkona klo 4.05 ip. alkaa maamiehen tunti, klo 4.45 ip. pakinoi Olavi Killinen Hollywoodista, klo 10.25 ip. esitelmöidään Suomen vesien harvinaisista kaloista.

Torstaina klo 12 päivällä esitetään Juhani Tervapään kuulokuvia työmiehen perheestä, klo 4.05 alkaa lastentunti ja klo 10 ip. torstain julkinen viihdekonsertti.

Perjantaina klo 12.15 ip. esitetään Heikki Klemetin kertomus "Römpperi", klo 4.40 ip. esitelmöidään työmenetelmien kehittämisestä metsätaloudessa ja klo 10.20 ip. canadalaisen Stephen Leacockin parodian mukaan kuulokuva "Biljaardihuoneen murha".

Lauantaina klo 11.45 ap. puhuu tri Saima Tavast-Rancken keski-ikäisen naisen voimistelusta, klo 405 ip. alkaa työmiehen tunti, klo 10 ip. puhutaan seuraavan viikon ohjelmasta, klo 10.15 ip. esitetään selostus Suomen ja Ranskan yleisurheilumaaottelusta ja klo 10.35 ip. alkaa pienoisparlamentin istunto.

Lyhytaalto-ohjelmaa lähetetään aaltopituudella 19 m. kj/s 15190 joka päivä klo 7—8 ap., klo 11.45 ap.—12.45 ip., klo 4—5 ip. ja klo 10—12 ip. Eastern Standard Time.

Ruotsinkieliset lähetysajat ovat torstaisin klo 7—7.15 ap. Joka päivä (paitsi ei maanantaisin) klo 11.20—12 ip.

Kaikkia kuuntelijoita kehoitetaan ilmoittamaan lähetysten kuuluvaisuudesta ja toivomuksistaan osoitteella Suomen Yleisradio, Helsinki.

Kreivi Mihalyi vanhuuden lepoon

Budapest. — Unkarin hallitus nimitti äskettäin Zoltan Szanton Unkarin täysivaltaiseksi lähettilääksi Pariisiin. Kuten tunnettua Unkarin entinen Pariisin lähettiläs kreivi Karoly Mihalyi erosi äskettäin korkean ikänsä vuoksi. Kreivi Mihalyi kuului syntyperältään aristokratiaan, mutta on aina toiminut kansansa hyväksi. Suuret maaomaisuutensa hän kauan sitten jakoi talonpojille. Sodan aikana hän oli maanpaossa. Äskettäin Unkarin valtio lahjoitti hänelle hänen entisen maatilojensa päärakennuksen sekä sitä ympäröivän maa-alueen hänen työtätekevälle kansalle tekemiensä palveluksiensa vuoksi.

SITÄ ja TÄTÄ

NYKYAIKAISTA

Kaikilen metsästysjuttujesi jäl mitä metsästysmuotoa pidät vai pana?"

"Asunnonmetsästystä."

• • •

KEHITTYNYT

Joonas: "Nykyaikana on lääke kehittynyt niin pitkälle, että ei e kenenkään tarvitse kuolla ilman kärinapua."

• • •

ARVAA ITSE

Lapatossu makasi tien haarassa eräs talonpoika tuli ajaen hevo Talonpoika tiedusteli Lapatossu "Mikä tie vie Kurikkaan?"

Lapatossu: "Mistä tiedätte, olen Lapatossu?»'

Talonpoika: "Arvasin."

Lapatossu: "Arvatkaa sitten mikä tie vie Kurikkaan."

• • •

VARMASTI

Skotlantilainen meni satulaseppä ja halusi ostaa yhden kannuksen.

"Miksi vain yhden?" tiedus myyjä.

"Well, jos minä saan hevosen yh kyljen liikkeelle, niin kyllä toi seuraa mukana."

Vancouverin naisil la suurjuhlat lokak. 28-29 pnä

Vancouver. — Ihmeellisen lämmi tä, voipa sanoa, miltei kuumia moja on ollut täällä Vancouveri useita viikkoja vaikka onkin jo sy sy käsissä. Tuon syksyn tulon o meidän kylämme kerhon naiset taneet huomioonsa koska niin s rella joukolla kokoontulivat sy kuun 7 pnä kokoukseen missä k kusteltiin monesta hyvästä asiasta pantiin toiminta alulle.

Ensimmäisenä tärkeimpänä menpiteenä oli syysmyyjäisten jestäminen. Ne pidetään lokak 28 ja 29 pnä. Sunnuntaina, 30 on monipuolinen ohjelmalta j järjestämään valittiin kolme v hempaa veteraania, joille tarpe mukaan ehkä seuraavassa koko sessa valitaan apuvoimaa. Olem siis hyvässä toivossa ja varmassa kossakin, että ohjelmasta tulee k lemisen ja näkemisen arvoinen. m. voidaan mainita Meksikossa dettyyn rauhankongressiin osallis neen edustajan tervehdyspuhe. M valittiin mainostuskomitea jo jäsenet varmaan huolehtivat si että juhlayleisömme tietää ajan paikan missä näitä suurmyyjäisiä juhlia vietetään. Kun tulette j lin, varsinkin myyjäistilaisuuksi teillä on mahdollisuus ostaa näis omin käsin valmistamia kaunii käytännöllisiä tuotteita, miesten s kista aina kimpimään villalla sis tettuun täkkiin asti jonka alle paeta talven kylmiä pakkasia. S misenkin puoli tulee huomioidu sillä ympäristön farmaryistävät o luvanneet lahjoittaa monenlaisiin delmiin asti. Naiset lausuvat kai tervetulleiksi juhliinsa ja toivo saavansa muutaman korren yhteise kokoon, nimittäin haalimme tänä sänä laitetun komean ulkoasun ku tannusten maksuksi.

Seuraavana asiana keskusteltiin senkorteista jotka oikeuttavat ker jäsenyyden vuoden ajaksi 25 sen hinnalla. Sihteeri valtuutet ottamaan yhteys päämajan kans ehdotuksella koko maata käsittävä jäsenkorttijärjestelmän suhteen.

Sairasten luona vierailutyöstä k kusteltiin myös. Se onkin yksi t keä työala kerhomme toiminnass Päätettiin ottaa käytäntöön seli nen tapa, että joka kuukausi va taan 2 henkilöä tähän tehtävään, ten seuraavassa kokouksessa edus jat vapautetaan ja heidän tilalle

PÄIVÄN PAKINA

Vääriä satotietoja

Äskettäin julkaistiin Vapaa Sanassa uutinen, jossa ilakoiden tiedotetaan huonosta viljasadosta Neuvostoliitossa. Uutinen kokonaisuudessaan oli seuraava:

"Washingtonista ilmoitetaan, että hallituksen maanviljelysdepartmentin saamien tietojen mukaan ovat säästuhteet olleet edulliset hyvälle viljasadolle kaikissa muissa Euroopan maissa paitsi Venäjällä. Mikäli rautaverhon takaa tulleisiin tietoihin on luottamista, on raskas sademäärä ja muut valkeudet sadon korjuussa vähentäneet satotoiveita Venäjällä."

Vapaa Sana samoihin aikoihin julkaisi erään uutisen, jossa sanottiin mm. seuraavaa:

"Lontoosta ilmoitetaan, että neuvottelut uudesta viljakaupasta Venäjän ja Englannin välillä ovat siinä vaiheessa että odotetaan sopimuksen aikaansaamista 1,000,000 tonnin viljamäärän myynnistä. Englanti kuulema maksaa oston punnilla . . ."

Nämä uutiset ovat hyvin ristiriitaisia. Kun ottaa huomioon, että Neuvostoliitto myy kuluvana ja ensi vuonna viljaa myöskin moneen muuhun maahan eikä vain Englantiin, niin se olisi mahdotonta jos sato Neuvostoliitossa olisi huono.

Tämä palauttaa mieliin v. 1921 kuivuudesta johtuneen raskaan kadon Neuvostoliiton vilja-alueilla. Se aiheutti paljon kärsimyksiä neuvostokansalle. Porvarilliset suurlehdet selittivät sen jumalan rangaistukseksi bolsheviikeille. Porvaristo oli riemuissaan koska heidän interventionsa oli epäonnistunut. He toivoivat nälänhädän sulstavan neuvostohallituksen vallasta. Niin ei kuitenkaan käynyt.

Viime vuonna aiheutti kuivuus myös vakavan häiriön Tshekkoslovakian ravintotilanteessa. Siitä riemuitsi suurporvaristo. Tshekkoslovakia selviytyi siitä, ei tosin Marshallin avun turvin, vaan Neuvostoliiton ja uuden demokratian valtioiden avulla.

On ihmeellistä kun ihmisten onnettomuuksista löydetään riemun aihe. Raskaat kansalliset onnettomuudet koskevat

...jänen oli seitsemäs

...ronto. — Kansallisen näyttelyn ...eydessä suoritettiin viime lauan... ...a ruotuiset juoksu- ja kävelykil... ...ht. Kymmenen mailin juoksun ...ri Walter Fedorick Hamiltonista ...6.6 ja Gladstone A. C:n Paul Oja... ...sijoittui seitsemänneksi.

Kolmen mailin tasoituskävelyn ...t: Paul Chernobay Polish Falcons ...bista Lindenista. Hänen aikansa ...25.48.8. Kaksi seuraavaa oli sa... ...sta klubista.

...ttaan uudet. Näin tulee työ koko ...erhon tehtäväksi.

Tietenkin lisäksi, koska SJ on ryh... ...ort toteuttamaan edustajakokouk... ...e päätöstä näytelmäkilpailuihin ...ohden, on naisten kerhokin päättä... ...s panna "raudat tuleen" jos hy... ...kin tulemme ensimmäiselle tilal... ...— lupa on ainakin toivoa, eikö?

Seuraava kerhon kokous on lokak... ...pn iltana. Toivomme lisää jäse... ...ä. Tulkaa mukaan naiset, työmme ...arrokasta. Muistakaahan kerhon ...isenet että talkoopäivä on syysk. 28 ...n tilalla. Toveriterveisin, Elli S.

Tasoitusjuoksuja oli Toronton näyttelyssä

Toronto. — Kansallisen näyttelyn Labor Dayn ohjelmassa oli muiden muuassa tasoitusjuoksuja, joista torontolainen Paul Poce voitti kolmen mailin juoksun 16.25.6. Mailin tasoitusjuoksun hamiltonilainen John Moule 4.41.4. Torontolainen Gord Haunts voitti 440 jaardin tasoitusjuoksun 50 sekunnissa ja toinen torontolainen, Gord Crosby voitti 220 jaardin tasoituksen 22.5. Sadan jaardin tasoitusjuoksun voitti hamiltonilainen Don McFarlane 10.5 sek.

Mailin kävelyn voittajaksi suoriutui 7 min. 37.2 sek. Eugene Checkuara Polish Falcons Clubista Lindenista.

Kuuromykkien kisat

Kööpenhamina. — Täällä pidetyissä kuuromykkien maai manmestaruuskilpailussa rata- ja kenttäurheilun alalla muodostui eri maiden pistetilanne seuraavaksi: 1) Tanska 242, 2) Ruotsi 208, 3) Suomi 197, 4) Ranska 119, 5) Hollanti 111, 6) Norja 107, 7) Englanti 55 pist. Yhdysvaltalaiset sijoittuivat 13. kuudella pisteellä.

UUSI levylähetys saapunut SUOMESTA

Sointu-, Decca-, Rytmi-, Triola- ja Sävel-levyjä

★ ★ ★

SOINTU-LEVYJÄ

S—904 **Kulkuri kuutamossa — jenkka**
Jos olisin sulttaani — foxi
Laul. Georg Malmsten

S—905 **Penniton uneksija — jenkka**
On morsiameni suukkoja vailla — valssi
Laul. Georg Malmsten

S—941 **Viulutyttö — mustalaisvalssi**
Sydänyön satu — tango
Laul. Reino Armio

S—960 **Muistathan vielä — tango**
Tänäiltana — valssi
Laul. Reino Armio

S—1000 **Luonnon poika — hidas-fox**
Laul. Olavi Virta
Sinistä ja hopeaa — valssi
Laul. G. Malmsten

S—1009 **Bongo Bongo — foxtrot** Laul. Olavi Virta
Jää hyvästi armas — valssi
Laul. Usko Kantola

DECCA-LEVYJÄ

SD—5005 **O Sole Mio, — Tango**
Päivästä päivään — Foxtrot
Henry Theel ja Decca-orkesteri

SD—5011 **Napolitana, Tango serenade,**
Henry Theel ja Eero Väre
Sadun Maa — Slow foxtrot, Eero Väre

SD—5020 **Mandoliinit Yössä — Slow fox-trot**
Henry Theel ja Eero Väre
Caballero ja Ruusu — Tango Henry Theel

SD—5025 **Mä olen nainen — tango**
Hillevi ja Decca-orkesteri
Lumottu maa — valssi
Eero Väre ja Decca-orkesteri

SD—3114 **Kulkurin valssi**
Harmaat silmät — valssi
Henry Theel ja Decca-orkesteri

SD—5069 **Ruusuinen hetki — slow-fox**
Kirsti Hurme ja Decca yhtye
Unelmien Linna Olavi Virta

SD—5072 **Picardyn ruusuja — foxtrot**
Sen hetken vuoksi — tango
Henry Theel ja Decca-orkesteri

RYTMI-LEVYJÄ

SR—7007 **Kulkurin kaiho — valssi**
Orpopojan valssi
Henry Theel ja Rytmi-yhtye

VR—6013 **Motti-Matti — polkka**
Savotta-Jenkka
Paul Norrback, hanuri

TRIOLA-LEVYJÄ

T—4010 **Mustalainen — lauluvalssi**
Sydämeni Sävel. — Tango
laulanut Henry Theel

T—8001 **Kosinta-jenkka**
Kaukainen koti — valssi
Laul. Georg Malmsten

T—8002 **Ei onni ole lahja — tango**
Rakkain lauluni — valssi
Laul. Henry Theel

T—8003 **Toivetangoni**
Tuulen viemää — foxtrot
Laul. Henry Theel

SÄVEL-LEVYJÄ

S—9010 **Kulkuset**
Silmäsi ovat kuin tähdet

HINTA $1.25 KAPPALE

Yllämainittuja levyjä lähetetään kaikkialle Canadassa jälkivaatimuksella (COD), tilaajan maksettava lähetyskulut.

TILATKAA OSOITTEELLA:

Vapaus Publishing Company Limited

Box 69 Sudbury, Ontario

CLUB NEWS

Canadian, British Labor Youth in Budapest

Budapest. — **(ALN)** — Young union members predominate among Canadian and British delegates to the World Congress of Democratic Youth which opened here Sept. 1 after the conclusion of the World Youth Festival.

Len McRitchie, who represents the striking Canadian Seamen's Union, had his fare to the conference paid by Hungarian youth organizations as a mark of sympathy and solidarity. Other labor delegates were sent by Canadian lumber workers, fur workers, the Labor Progressive party, the British Columbia Co-operative Society, the Student Christian Movement and Jewish, Ukrainian and Hungarian national organizations in Canada.

The British delegation includes members of the Scottish and Welsh area committees of the Natl. Union of Mineworkers, the national executive board of the Electrical Trades Union, three junior workers' committees of the Amalgamated Engineering Union, the Student Labor Federation, Intl. Youth Council, Young Communist League and other groups.

Important Meeting for Alerts Members Thursday Night

Hear ye, hear ye! All Alerts members are requested to attend their first meeting of the fall season this coming Thursday night at the Finnish Hall at 8 o'clock. It is important that we have a large attendance for there are many vital subjects to be discussed. For instance, the liittojuhla reports have to be heard and a starting date for gym classes must be decided on. A fall and winter programme for the club must also be planned. So you see, if you want a say in the club's future activities, be sure you attend the meeting Thursday night! — O. M.

nu form of inglish introdused

Seattle. — A University of Washington educationist, in quest of a simple universal language, thinks he has one.

It is an adaption of English. He calls it Model English. After taking a look at it however, the average American, Canadian or Briton might vote that pidgin English would be simpler.

The man who devised the new English in hope that it may serve as a medium for all peoples is Dr. Stuart C. Dodd, director of the university's public opinion laboratory.

If you wanted to write: "This is a story of a new language" in Dodd's new medium, it would be: "This bi o stori of o nu langwij."

The bi, Dodd's substitute for be, is used instead of is. You probably catch the rest of the sentence without difficulty. The be is one of the tricks of the new tongue. It eliminates the multiple versions of a verb.

"The peoples of the world need increasingly one international auxiliary language," Dodd says. "It should be the most familiar to the largest number of people, involve the least learning and least resistance to adoption."

His study showed him English is spoken by one-seventh of the world's population and that probably more people can read and write English than any other tongue.

But English has its difficult angles, and he says experiments have shown that the new Model English can be learned in one-tenth the time required to learn the ordinary variety.

He describes his Model English as regularized or rule-obeying. Sentences have one word order on'y and no idioms; words have one meaning, one pronunciation and one spelling.

He eliminated capitals to do away with different forms of individual letters. Standardized pronunciation and phonetic spelling are other features.

Listed below are some characteristics of Model English as Dodd would write them (remember no capitals):

1. nou nu sheips of leters bi introdused sou that eqzisting toiproiters and toipsets will nid nou cheinj.

(No new shapes of letters be introduced so that existing typewriters and typesets will need no changes.)

2. ol saunds kamonli distingwished in English have seportit letors.

(All sounds commonly distinguished in English have separate letters.)

Dodd dispcsed of all irregular verbs by substituting "did" to indicate past tense. The s on the end of third person present also is tossed out. It is not his book, but he book. He says I did some, instead of I came, I be, instead of I am, and you be, instead of you are.

Mr. Dodd also makes verbs into nouns by adding "er", such as doer and eater. P'ural forms are simplified by such changes as childs instead of children, and thises instead of these.

The word "of" is the only form of possessive.

A JEWEL OF WISDOM

— By nothing do men show their character more than by the things they laugh at.

Canada Big Thrill to British Boys

Liverpool, England. — Sporting gaudy Canadian ties, 50 British school boys returned home recently after a four-week Canadian tour during which they had the "time of our lives".

The party was almost a mobile zoo. With the boys came skunks, beavers, raccoons, robins and pelicans for the London Zoo, in exchange for a pair of royal swans they took to Montreal.

The Canadian tour was sponsored by millionaire Garfield Weston, who plans further exchanges of Canadian and British school boys.

The Lord Mayor of Liverpool, Alderman J. J. Cleary, was up at dawn with the Lady Mayoress to welcome the boys. He said such visits could do more than many conferences, adding: "The more we can mix the less we shall worry about frontiers and boundaries."

Alberta Round-Up

By Katherine Fountain

In a feature article in the "Edmonton Journal" recently, Lois W. Mason makes "A Plea for Ex-Service Women". What she has to say is so important that it should be widely circulated and she is to be congratulted for so frankly and reasonably stating the case for the girls who "served their country willingly that men might fly" and now only "want to get ahead in this world as well as others." The writer's complaint is that the government has failed to keep its promises of equal opportunity with ex-service men in regard to re-establishment in civilian life. The girls put their trust in the written word of the government. Says Lois Mason: "The articles said that a service girl would be entitled to the same remuneration as service men. They could continue their schooling, having their fees, books and transportation paid, as well as receiving $60.00 a month for room and board. They would be entitled to start a business, buy a farm, a home or small holding, the price based on the length of service.

"What happened? If a service girl was lucky enough to be interviewed by an understanding member of the Department of Veterans' Affairs, she was given transportation to the nearest university and was refunded the price of her books. If not, she paid for both of them out of her own wallet. There were few cases where farms and homes were bought and those that were had much controversy about them. Many girls, especially those with long service, married, thinking they would still be treated as service personnel and no interviewer informed them otherwise on being discharged. Could they return to college, buy a farm, business or home? The answer was a flat 'No, you are now dependent on your husband.' They would'nt even pay fees and books if you lived at home, paying for your own board and room. These girls enlisted to serve their country. They were under the same jurisdiction as our service men. Though many civilians don't believe it, it is true. Many of them went through hardships and they were all discharged to "E" category, which means they must return to service if they are ever needed again."

Every woman's organization worthy of the name should be moved to take up the cudgels on behalf of their sisters who served in the Armed Forces, and one would like to see greater recognition and action on their behalf in the Canadian Legion.

What stands out in this matter of unfair treatment of our ex-service women which is of concern to all women is that it illustrates clearly the inferior status thrust upon woman by capitalist society. It shows a callous disregard of contributions she makes as an individual citizen of her country. It shows the unfair forfeiture of woman's right to work outside her home after she marries with its enforced dependency on her husband. With unemployment spreading everywhere, women need to be on guard against more and more expressions of this reactionary attitude toward women. The married versus single woman controversy is already being used again in the scramble for jobs. As Lois Mason says: "As soon as you say you're married, they don't want you."

This particular controversy cannot be settled anyway while there is unemployment and neither women nor men have any job security. It is an indisputable fact, moreover, that the great majority of women who go out to work (married or single, do so because they must — to provide adequate food, shelter and clothing for themselves and for members of their families who have no other means of support.

It is the right to work, at any occupation she chooses, regardless of married status, that every woman needs to defend. This places her in the struggle alongside of men, not against them as a mere feminist, for full employment for all who want to work. To safeguard the living standards of all, she must fight for equal wages for equal work. To set working man against working woman, single woman against married woman, are old tricks of the employers to force down wages, particularly in times of economic depression when competition for jobs becomes a fierce and bitter struggle for existence.

Certainly all too little has been said or done even by the progressive women's organizations on behalf of our ex-service women, yet their grievances are an important part of the particular struggles that confront women everywhere.

It is also extremely important not to overlook what Lois Mason has pointed out, that there are thousands of Canadian women who can be called upon to get back into their uniforms and go to war. Much more needs to be done to draw ex-service women into the fight for peace which is the only means by which all women can find the way to full freedom.

Tshekkoslovakian uusi urheilulaki

Kirj. Klaus U. Suomela

Lehtori Klaus U. Suomelalla, joka yliopiston valtuuskunnan mukana vieraili viime heinäkuussa Tshekkoslovakiassa ja osallistui Prahassa ja Trebonissa pidettyihin kansainväliseen urheilukorkeakoulujen kongressiin, oli tilaisuudessa seuraamaan parlamentissa valtakunnan urheilulain kolmatta käsittelyä. Seuraavassa kirjoituksessa, joka on julkaista Suomen lehdissä, hän käsittelee tätä urheilulakia ja Tshekkoslovakian Sokol-järjestöä.

HIUKAN TAUSTAA

Sillä yliopistomme voimistelulaitoksen valtuuskunnalla joka heinäkuun aikana osallistui, kuten tässä lehdessä on jo aikaisemmin mainittu, Prahassa ja Trebonissa pidettyyn kansainväliseen urheilukorkeakoulujen kongressiin, oli kongressikautensa lopu'la ainoalaatuinen tilaisuus Tshekkoslovakian parlamentissa seurata valtakunnan uuden urheilulain kolmatta käsittelyä, missä mainittu laki tuli yksimielisesti hyväksytyksi.

Niistä monista puheenvuoroista, joita tämän yhteydessä käytettiin, mainittakoon erityisesti Sokol-liiton varapuheenjohtajan, fil. tri Fn. Blahan sjsäl'örikas ja suurta asiantuntemusta osoittava puhe. Heti puheensa a'ussa hän mainitsi tapauksen historiallisesti käänteentekeväksi maan liikuntatoiminnan kehityksessä. Eräät lehdet otsikoivatkin tri B:n lausunnon "puheeksi onnellisen kansan puolesta kauniissa maassa". Edelleen hän viittasi koko Sokol-järjestön aatteelliseen syntyyn ja kehitykseen, joka on uudenkin järjestelyn pohjana. Mutta suomalaisen lukijan kannalta on tätä puheen osaa hiukan täydennettävä tiedoilla, jotka meil'ä ovat verraten harvojen tuntemia, mutta jotka jo lähes vuosisadan ovat olleet miltei jokaisen tshekin kansalaistietouteen kuuluvia.

SOKOLIN SYNTY JA KEHITYS

Sokol merkitsee suomeksi haukkaa, oikeastaan ja'ohaukkaa. Tämän "Sokolin" otti viime vuosisadan puolimaissa aluksi ensimmäisen seuransa ja sittemmin koko uuden voimistelu liiton nimeksi fil. tri M. Tyrsh. Ensimmäiset voimisteluseurat syntyivät tosin ulkonaisesti saksalaisten esikuvien mukaan, joita maassa oli hieman varhaisemmalta ajalta, mutta ideologisesti ne olivat kokonaan viimeksimainittujen vastakohtana. Liikuntaharjoituksien ja koko järjestöjen kasvatuksellisen toiminnan päätarkoituksena oli nimittäin v:n 1848 vallankumouksellisessa hengessä iroittaa Böömi — tshekkien isänmaa — Itävallan orjuudesta sekä itsenäisyyden saavuttamisen jälkeen luoda maahan kansanvaltainen järjestys.

Suurin piirtein tällaisena säilyi Sokolin henki aina ensimmäiseen maailmansotaan saakka. Sokol-liike levisi kaikkiin slaavilaisiin maihin ja sen kannattajat uskoivat, että kaikki muut slaavilaiset maat voitaisiin pääasiallisesti Venäjän avulla vapauttaa riippuvaisuudestaan silhenastisista isännistään. Niissä monissa tshekkoslovakialaisissa armeijoissa, jotka ensimmäisen maailmansodan aikana siirtyivät taisteluitta Itävalan riveistä Venäjän puolelle, juuri sokolit muodostivat aktiivisimmat ydinjoukot. Mutta sodan lopputulos, lokakuun vallankumous, lukuisat interventioyritykset nuorta Neuvostohallitusta vastaan sekoittivat pahasti konseptit niin Venäjälle siirrettyjen kuin kotimaahansakin päässeiden sokolien käsissä. Tshekkoslovakian ensimmäisen tasaval'an synnyttyä taantumus alkoi sitten saada yhä lujemman jalansijan Sokol-järjestön piirissä. Seurauksena tästä oli, että ensin sosialidemokraatit ja sitten kommunistit katsoivat välttämättömäksi perustaa omat liittonsa 1920-luvun alussa.

Näiden ideologisten pääjärjestöjen ohella, joihin lisäksi kuului myös suuri katolinen urheiluliitto Orel, on Tshekkoslovakiassa tietenkin ollut lukuisa määrä erikoisliittoja — nekin kaikki luonnollisesti porvarillisia.

SOKOL NYKYISESSÄ KANSANDEMOKRAATTISESSA TASAVALLASSA

Suunnitelma Sokolin muuttamiseksi ainoaksi "valtakunnan urheilu'iitoksi" oli tehty jo sodan aikana silloin muodollisesti vielä itsenäiseksi jätetyssä Slovakiassa. Koko Tshekkoslovakian vapauduttua tämä suunnitelma pantiin sitten kädenkäänteessä viime vuonna toimeen. Jo viime kesänä pidetyt ensimmäiset sodanjälkeiset yleiset Sokol-juhlat sujuivat suuremoisesti tämän yhtenäisyyden merkeissä eräistä oppositi'on vähäisistä mielenosoituksista huolimatta. Nyt on jo kaikki täydessä järjestyksessä — aina yllämainittua urheilulakia myöten. Tämä säätää Sokolin maan ainoaksi urheilujärjestöksi, mihin kaikki muut niin ideologisesti kuin teknillisestikin erilliset järjestöt on sulautettu.

Niinpä edellä mainittu tri Blahan eduskuntapuheessaan mainitsikin, että "Sokol ei ole ainoastaan kansan terveysjärjestö, vaan se on lisäksi myös kulttuurijärjestö, joka kehittää kansaa henkisestikin ja muodostaa voimakkaimman osan siinä yhteisessä kansanrintamassa, mikä on suunnattu taantumusta vastaan".

Näin Sokol on palautettu nii'le valtakumouksellisille ja kansanvaltaisille raiteille, joilla se oli suuren perustajansa tri Tyrshin ansiosta. Liiton jatkuva kehittäminenkin on sisällytetty uuteen viisivuotisuunnitelmaan (mm. Sokolin jäsenmäärä nostetaan nykyisestä puo'estatoistamiljoonasta kolmeen miljoonaan) ja sen toiminta sekä rahoitus määritellään alussa mainitussa uudessa urheilulaissa.

LAIN SISÄLTÖ

Tshekkoslovakian uusi urheilulaki, jonka esihistoriasta ja valtiopäiväkäsittelystä kerroin ylempänä, hyväksyttiin maan parlamentissa lopullisesti heinäkuun 14 p. ja jo viikkoa myöhemmin, saman kuun 21 p., tapahtui sen juhal'inen vahvistus presidentti Gottwaldin virkahuoneessa opetusministerin, Sokolin ylimmän johdon ym. johtavien henkilöiden läsnäollessa.

Varsinaisessa laissa on 13 ja sen täydennyksessä 12 pykälää. Itse laissa on määritelty vapaaehtoisen urheilun tarkoitus ja järjestelyn pääl'injat, täydennyksessä taas lain käytännöllinen toimeenpano ja rahoitus.

Lain ensimmäisessä pykälässä todetaan, että kansandemokraattisessa tasavallassa valtiovallan velvollisuuksiin kuuluu ensisijainen huolehtiminen kansakunnan terveydestä, sen ruumiillisesta ja henkisestä kasvatuksesta sekä tuotannollisen kyvyn edistämisestä urheilun avulla. Lisäksi liikuntaharjoituksil'a pyritään kansandemokraattisen tasavallan ja valtiojärjestyksen säilyttämiseen.

Koska vapaaehtoinen urheilu on niin moninaista ja tähtää niin moneen päämäärään, niin sen ylin johto ei ole alistettu yksinomaan opetusministeriön alaisuuteen. Kuten Neuvostoliitossakin, vapaaehtoisen urheiluto'minnan huippuelimenä on maan hallituksen, lähinnä pääministerin alainen Urheilukeskuskomitea, johon kuuluvat useiden eri ministeriöiden edustajat ja jonka puheenjohtajaksi presidentti ko'meksi vuodeksi kerrallaan määrää jonkun ministerin. Tällä kertaa on tähän luottamustoimeen määrätty opetusministeri. Näiden hallituksen edustajain lisäksi keskuskomiteaan kuuluu joukko Sokolin ja nuorisojärjestöjen edustajia ynnä muita liikuntakasvatuksen asiantuntijoita. Slovakeilla on tässä elimessä erikoisjaostonsa ja slovakialaiset edustajansa. Keskuskomitean alaisina työskentelee sitten joukko alakomiteoita sekä a'ueellisesti että teknillisten erikoisperustein kokoonpantuina.

Mikä on sitten näiden laissa säädettyjen komiteain ja muiden viranomaisten tehtävänä?

Ensinnäkin ne, luonnollisesti valtiovalian palkkaamina, työskentelevät yleisen kansanterveyden kohottamiseksi kaikissa kansalaispiireissä. Edel'een mainittujen elinten on huolehdittava varsinaisesta aktiivisesta liikuntakasvatuksesta valvoen ja kehitel'en kaikkia siihen kuuluvia järjestelmiä ja metodeja, ohjaajain koulutusta, urheilun hallinnollista järjestelyä, urheilijain ideologista kasvatusta, harjoituspaikkojen ja -välineistön hankintaa jne. Samoin keskuskomitea hoitaa urheilusuhteiden solmimista ja ylläpitämistä kansainvälisiin urheilujärjestöihin samaan tapaan kuin Neuvostoliiton urheilukeskuskomitea.

Lisäksi on laissa säädetty, että maan kaikki urheilijat on saatava säännöllisen urheilulääketieteellisen tutkimuksen alaisiksi sekä että heille annetaan tarkkoja ohjeita niin yleis- kuin urheiluhygienisissäkin asioissa.

Lain mukaan Sokol-järjestö on valtakunnan ainoa urheilu- ja voimisteilu-järjestö, jonka orgaanien kautta tapahtuu koko vapaaehtoisen urheilur kehittäminen ede'lämainitun keskuskomitean virallisen valvonnan alaisena.

Koulujen liikuntakasvatuksesta on säädetty uudessa koululaissa, ja laki liikuntatieteellisen korkeakoulun uudistamisesta on odotettavissa aivan lähitulevaisuudessa.

Mainittakoon vielä, että urheilu'ain seitsemännessä pykälässä määritellään ne urheiluliiket "tittelit", joita kunnostautuneille urheilijoille ja muille liikuntakasvatustyön tekijöille heidän ansioistaan annetaan — siis hieman samaa, kuin meidän "urheilu-ansioristimme"!

Erittäin tärkeä on laissa oleva määräys yhtenäisestä urheilumerkistä eli ns. Tyrch-merkistä, jonka määrittely ja jakaminen on niin ikään Sokolin huolena. Saanemme vielä eri tilaisuuden palata tämän merkin moniin puoliisiin vaatimuksiin.

Vielä oikeutta laki valtiovallan "yleisen edun nimessä" pakkoluovuttamaan maata urheilukenttiä varten, e'lei joissakin paikoissa näitä muuten voida saada aikaan. Samoin perustein voidaan hankkia muutakin urheilu- ja voimistelutarpeistoa.

Laki astui voimaan heti vahvistuksensa jälkeen, eli viime heinäkuun 21 p.

Veisi liian laajalle, jos lisäksi selostaisimme tässä yhteydessä täydennyslakia. Mainittakoon vain lyhyesti, että siinä yksityiskohtaisesti määritellään keskuskomitean vaalitapa, Slovakian erikoisoikeudet, allevivataan uudelleen lain merkitystä kansandemokratian puolustamisessa, määrätään Sokolin jäsenyys maksuttomaksi sekä kaikkien johto- ja toimihenkilöiden palkkiot, jotka tietenkin "juoksevat" valtion säännöllisestä tulo- ja menoarviosta.

Millaisista nuorisomassoista on kysymys tämän lain toimeenpanossa, näemme siitä, että, kuten jo edellisessä kirjoituksessa tuli mainituksi, Sokolin jäsenluku nostetaan ensi viisivuotiskauden kuluessa kolmeen miljoonaan ja tietysti niiden voimisteilu- ja urheiluedellytykset vastaavassa suhteessa.

Lyhyesti: Tshekkoslovakiassa on tapahtunut historiallisesti ainoalaatuinen lainsäädännöllinen urheilureformi, jolle ainoastaan Neuvostoliiton vastaavat toimenpiteet vetävät vertoja. Eikä maassa silti val'itse mitään "urheilupakkoa", puhumattakaan aivan vastakkaisesta ideologiasta, kuten oli aikoinaan laita Natsi-Saksassa.

Pohjois-Ontarion kulta-alueelta

Mielenhäiriöisenä hirtäytynein Einar Oksasen lähimmät ystävät olivat kokoontuneet syysk. 7 p:nä toimittamaan hänelle viimeistä rakkaudenpalvelustaan. Hautausjumalanpalveluksen johti suomeksi ja englanniksi pastori A. I. Heinonen.

Oksanen oli jo pitkän ajan ollut synkkämielisenä, sairastettuaan jo vuosikausia vakavaa alkoholismia. Vaimonsa Fiina on ollut jo parisen vuotta mielenvikaisten sairaalassa Londonissa, Ont. Heillä on kaksi poikaa: Kaarlo, n. 25—26 vuotias ja Niilo, n. 20 vuotias.

Edesmennyt Einar Oksanen syntyi Saarijärvellä 63 vuotta sitten. Hän tuli Canadaan noin 40 vuotta sitten, asettuen asumaan Sudburyn piiriin, jossa työskenteli m.m. Creightonin nikkelikaivannossa vuonna 1913.

Yhdistyneen suomalaisen seurakunnan toiminta on tänä syksynä järjestynyt ensi alukai seuraavasti. Timminsin suomalaisessa pappilassa ja seurakuntakodissa, 53 Rea Street South:

Sunnuntaina: klo 11 ap. sunnuntaikoulu, raamattuluokka ja rippikoulu. Klo 7 illalla yhteinen suomalainen jumalanpalvelus. Kuukauden toimitsijana sunnuntaina, klo 3 ip. ruotsalainen ja englantilainen jumalanpalvelus.

Maanantaina, klo 7—9 illalla mak-

UUSIA SUOMALAISIA Columbia LAULU-ja SOITTOLEVYJÄ

Kaikki hyvin valmistettuja levyjä

Laulanut Eugen Malmsten

DY—60 **Tonava kaunoinen — Valssi**
Kultaa ja hopeaa — Valssi
Soittolevy: Rytmi Pojat

DY—62 **Dolores — Valssi**
Valssiunelma
Soittolevy: Rytmi Pojat

DY—122 **Wieniläis makeisia — Valssi**
Wieniläis verta — Valssi
Soittolevy: Rytmi Pojat

DY—123 **Ilolinen leski — Valssipotpouri**
Aarro Valssi
Soittolevy: Rytmi Pojat

DY—126 **Sikermä Suomalaisia kansanlauluja ja tansseja, I ja II osa**
Soittolevy: Rytmi Pojat

DY—155 **Lotos Tango**
Kuutamoyö Alsterilla — Valssi
Soittolevy: Ramblers orkesteri

DY—156 **Kielon jäähyväiset — Valssi**
La Paloma — Tango
Soittolevy: Ramblers orkesteri

DY—175 **Oh, Senorita — Valssi**
Pilvien Poika — Foxtrot
Laulanut Eugen Malmsten

DY—195 **Tiedätkö Sen? — Tango**
On monta kertaa — Tango
Laulanut Eugen Malmsten

DY—270 **Jo Painuvi Päivä — Valssi**
Surullinen Kuu — Slow--fox

DY—277 **Marmonikka Serenaadi — Tango**
Syksyn varjoja — Valssi
Harmonikkaduetto: Laihanen ja Raivonen

DY—280 **Säveliä tuhansien järvien maasta, I ja II osa**
Soittolevy

DY—281 **Säveliä tuhansien järvien maasta, III ja IV osa**
Soittolevy

★ ★ ★

SOINTU-LEVYJÄ

No. 350—**Soronto — valssi**
Sydämeni ääni — valssi
Laulanut E. Malmsten

No. 535—**Tyttöäni muistellessa — valssi**
Ritari ja Linnanneito — Balladi
Laulanut Teemu Grönberg

No. 734—**Argentiinan kuu — tango**
Surullinen kuu — Slow-foxtrot
Laulanut Teppo Raikko

No. 735—**Hetken haaveita — valssi**
Tumma Dolores — tango
Laulanut G. Malmsten

No. 743—**Pajupilli — Slow-foxtrot**
Laulanut G. Malmsten
Tuuti — tuuti pientä — valssi
Laulanut Teppo Raikko

Näitä levyjä on vain rajoitettu määrä, joten kürehtikää tilaustanne, että saatte levyvalikoimaanne nämä hyvät levyt.

HINTA $1.25 KPL.
(LÄHETYSKULUINEEN)

Lähettäkää tilauksenne osoitteella:

VAPAUS PUBLISHING COMPANY LIMITED

Box 69 Sudbury, Ont.

Tässä eräs Bass Laken, Ont., farmari raivaamassa maataan. Maakuntahallituksen pääanalyseeraajaa tri Angus Hill sanoo, ettei tätä paikkakuntaa olisi koskaan pitänyt valita maanviljelykseen.

Kiekonheiton uusin maailmanennätys

Aivan äskettäin kirjoitin tässä lehdessä siitä, onko mahdollista rikkoa kuulantyönnössä 18 metrin raja. Nyt voimme puhua ja ennustella onko mahdollista rikkoa kiekonheitossa 60 metrin lumottu raja. Todella voimme uskoa että 60 metrin raja rikotaan. Siitä ei liene enää epäilystäkään kun muistamme miten ahnaasti jänkklen kiekkomiehet ahdistavat tätä rajaa.

Onhan tässä aivan tuoreessa muistissa Fortune Gordien Lissabonissa heittämä uusi maailmanennätys, jota ei kai vielä kerätty virallisesti hyväksyäkään, kun nyt tulee tieto kotimaastamme, vanhasta idyllisestä Hämeenlinnasta, että sama mies on siellä parantanut omaa tulostaan uudella loistavalla maailmanennätyksellä joka on nyt 56.97. Ei siis enää puutu kuudestakympistä muuta kun kolme metriä ja vaivaiset kolme senttiä. Ja että tämä tulos saavutetaan, siihen uskon varmasti ja vakaasti.

Kun puhumme meidän suomalaisten kiekkomiehistä, niin täytyy sanoa että kaukana hännillä tullaan tällä hetkellä. Kotkaksen ennätys on muistaakseni 51.27. Nykyään ei enää ole miestä, joka olisi voinut rikkoa heille

suton englanninkielen ja suomenkielen iltakoulu.

Tiistaina, klo 7.30—9 illalla maksuton englannin- ja suomenkielen iltakoulu South Porcupinen Old High School-rakennuksessa.

Keskiviikkona, klo 4—5 ip. ja 5.30—7.30 illalla, maksuton englanninkielen iltakoulu Pamour Minesin First Aid luentosalissa, Pamour, Ont.

Torstaina tai perjantaina seurakunnan Ompeluseuran illanvietto kodeissa tai pappilassa Suomen sota-orpojen, -invalidien ja -leskien y.m. kovaosaisten hyväksi. Hyväntahtoisia kahvikestien järjestämistarjouksia tähän tarkoitukseen vastaanottaa pastori Heinonen Timminsissä, Schumacherissa ja South Porcupinessa. — A. I. H.

Nuorten kukkojen lihottaminen

Parhaana menetelmänä nuorten kukkojen lihottamisessa markkinoita varten pidetään sitä, että niille edelleenkin annetaan kasvaville kanoille valmistettua mäskiä ja runsaasti viljaa, erikoisesti maissia. Maissia voidaan pitää niiden edessä aina. Jos on kuorittua maitoa viljalti, niin voidaan valmistaa kasteltua mäskiä niin, että mäski tulee kokkareiseksi. Sitä voidaan antaa kerta tai kahdesti päivässä. Yksistään viljalle niitä ei saisi jättää, sillä kasvavat kanat tarvitsevat jonkun määrän mäskiä.

Suojapuita turmelevat madot

Syksyllä puita turmelevat hyönteiset hiipivät maasta suojapuihin aina siihen asti kun maa alkaa jäätyä. Siivetön naaras ilmestyy pulhin muninneen.

Vakavaa vauriota voi tapahtua keväällä jalavalle, (elm), tammelle ja muille suojapuille, jos puita turmeleva hyönteinen on saanut pulhin laskettuksi suuremman määrän munlaan, joista sitten syntyy toukkia.

Paras ehkäisykeino, mitä tiedetään, on kääriä puun ympärille tavallista kärpäspaperia, johon hyönteiset tarttuvat. Paperi olisi pidettävä tarttuvassa kunnossa kunnes maa on jäätynyt.

lumottua viidenkympin rajaa. Samoin on laita kuulassa.

Keihäs on todellinen suomalaislaji ja siinä nytkin ollaan tällä hetkellä maailmantilaston kärjessä, vaan uhkaavasti lähestyvät jo monet maat tämän hegemonian uhkaamisessa. Kun tällä hetkellä katselemme kiekonheiton kehitystä niin huomaa että maailman parhaan kymmenen joukkoon sopii 7 amerikkalaista, kaksi italialaista ja yksi saksalainen. Ylivoima on siis valtava. Maailman kymmenen parasta kiekkomiestä tällä hetkellä ovat: F. Gordien, USA, 56.97, Adolfo Consolini, Italia, 55.33 (1949), Robert Fitch, USA 54.93 (1946), Ciuseppe Tosi, Italia 54.80 (1948), Victor Frank, USA 54.23 (1949), Gordon Dunn USA 53.79 (1935), Archie Harris, USA 53.54 (1937), Hugh Cannon USA 53.29 (1943), Willie Schröder Saksa, 53.10 (1935) ja Ken Carpenter USA 53.08 (1936). Joko tänä syksynä nähdään kuudenkympin heitto? Kaikki mahdollisuudet siihen kyllä-kin on. — Tekonimus.

SUOMEN LÄHETYSTÖ

LEGATION OF FINLAND

140 Wellington Street, Ottawa, Ontario. Puhelin 6-2389

M/S BATORY

Matkat SUOMEEN ja SUOMESTA Kööpenhaminan kautta
Suunnitelkaa syysmatkanne Suomeen nyt

Lähtien: 10. LOKAKUUTA. Polkeaa Halifaxissa lokak. 12

Varhainen joulumatka: marraskuun 10

Suuri henkilökohtaisesti johdettu jouluhuvimatka jouluk. 10

RUUANLAITTO PALVELU **SKANDINAVINEN** TUNNELMA TARJOILU

Nopeat ja mukavat laiva-, rautatie- ja lentoyhteydet Kööpenhaminasta eri puolille Suomea.
Tarkempia tiedonantoja saadaksenne kääntykää lähimmän asiamiehen puoleen tai

GDYNIA AMERICA LINE INC.

205 Drummond Bldg. 1117 Ste-Catherine St., W., Montreal.

Canadan suomalaisista farmareista viljelee 218 vuokratuilla mailla

Ottawa. — Canadan tilastollisen toimiston vuonna 1941 toimitetun väenlaskun yhteydessä keräämien tietojen mukaan oli tässä maassa mainitun vuoden kesäkuun 2 päivänä kaikkiaan 3,229 suomalaisperuista farmaria, joista 218 viljeli vuokrattuja maita, pääasiassa aavikkomaakunnissa. Ainoastaan 83.68 prosenttia omisti viljelemänsä maat täydelleen itse, sillä maata viljelleistä oli 292 osittain omistajia tai vuokraajia ja 17 oli muiden omistamien farmien hoitajia.

Tämän maan suomalaisten farmarien omistussuhteet ilmenevät maakunnittain seuraavasta taulukosta, jossa viimeisessä taulukossa mainitaan osaomistejian tai osavuokralaisten lukumäärä.

	Yhteensä	Omist.	Hoit.	Vuokr.	Osavilj.
Ontario	1,708	1,623	7	22	56
Alberta	650	464	3	79	104
Sask.	401	196	3	92	110
B. C.	358	333	3	11	11
Manitoba	93	69	–	13	11
Quebec	13	13			
N. B.	4	3		1	
N. S.	1	1			
P. E. I.	1		1		
Yhteensä	3,229	2,702	17	218	292

Runsas sato Neuvostoliitossa ja kansandemokratian maissa

Ravinto parantunut, hinnat alentuneet ja vienti laajentunut

Neuvostoliitosa, kuten kaikissa kansandemokraattisissa maissa, odotetaan tähänastisten selostusten mukaan mitä runsainta satoa. Se on parempi kuin monlin vuosiin. Erikoisesti odottavat Neuvostoliitto, Tshekkoslovakia, Unkari, Puola ja Romania ennätyksellistä satoa.

Neuvostoliiton eteläisissä osissa on sadonkorjuu jo alkanut. Voimakkaat sateet kesäkuun toisella puoliskolla ovat kaikkialla edistäneet viljan kasvamista. Jyvät ovat keskikokoisia. Kirgisia, Moldovan tasavalta ja Kuban ovat ilmoittaneet hehtaarisadon tulevan keskimääräistä suuremmaksi.

Ohran sato tulee olemaan 150—160 puutaa (1 puuta = 16 kg) hehtaarilta.

Siperiassa, jossa jo viime vuonna tuotettiin 8 miljoonaa puutaa viljaa yli valtion suunnitelman, valmistaudutaan runsaan sadon varalta. Kertshin niemimaalta tiedoitetaan, että tämänvuotinen sato ylittää viimevuotisen huomattavasti.

Rehuviljan sato tulee ennakkoarvioiden mukaan olemaan joka puolella hyvä. Siten voidaan nopeasti kasvavalle karjakannalle antaa vankka rehuperusta.

Ennätyssadot ovat tulleet ennenkaikkea sen vuoksi mahdollisiksi, että kollektiivitalouksilla on ollut, vielä paljon suuremmassa määrin kuin viime vuonna, käytössään kylvökoneita, keinolannoitusaineita ja maatalouskoneita. Yksin kollektiivitaloudet ovat tänä vuonna laajentaneet viljelysmaitansa monella miljoonalla hehtaarilla.

Edelläsanotusta seuraa, että Neuvostoliitolla tulee tänä vuonna olemaan mahdollisuus viedä ulkomaille paljon enemmän viljaa kuin viime vuonna.

Tshekkoslovakia odottaa myös tänä vuonna erinomaista satoa. Maan eteläosissa on sadonkorjuu alkanut heinäkuun puolivälissä. Erikoisen hyväksi tulee leipä- ja rehuviljasato, joka tulee täydellisesti peittämään ainakin oman maan tarpeen, minkä kautta tähän asti välttämättömän suuri tuonti tulee tarpeettomaksi. Suuri rehuviljasato tekee mahdollisiksi karjakannan jatkuvan nopean lisäämisen.

Unkari on samoin jo alkanut sadonkorjuun. Leipäviljasato tulee merkittävästi ylittämään viime vuodenkin hyvän sadon. Perunasta ja maissista sekä sokerijuurikkaasta ja riisistä on odotettavissa ennätyssatoja. Viljan ja elintarvikkeiden vienti tulee tänä vuonna olemaan suurempi kuin viime vuonna. Sokerijuurikkaista tulee olemaan suuri ylijäämä, ja riisiä voi Unkari ensimmäisen kerran viedä ulkomaille.

Puolassa ovat sadonkorjuutyöt täydessä käynnissä. Neljävuotiskylvösuunnitelma ylitettiin. Talviohra on suurimmalta osaltaan jo leikattu, rukiin korjuu jo monin paikoin alkanut. Odotetaan viljan, hedelmien, vihannesten y.m. ennätyssatoa.

Romania selittää satotoiveiden kohoavan. Joka puolelta maata tulee tietoja, joiden mukaan tämänvuotinen sato on edellisen vuoden satoa huomattavasti parempi. Romania voi viedä ulkomaille vehnää, ruista ja maissia.

Vaikka Bulgaria kärsikin pitkäaikaisesta kuivuudesta, ilmoitetaan sadon tulevan keskinkertaista paremman. Kylvösuunnitelma on täytetty yli suunnitelmien ja karjanhoitotilojen määrä on suurentunut 84 %:lla. Lihan tuotanto tulee tänä vuonna olemaan kaksi kertaa niin suuri kuin viime vuonna. Meijerituotteita tulee olemaan 70 % enemmän väestön käytössä.

Nämä erinomaiset sadot joita Neuvostoliitossa ja kansandemokratioissa odotetaan, antavat mahdollisuuden väestön elintason jatkuvaan kohoamiseen.

Nyt ryhdytään voimaperäisiin valmisteluihin toisaalta ravintotilanteen jatkuvaksi parantamiseksi ja toisaalta taas hintojen alentamiseksi.

Farmari käytti autoa, pyssyä ja kirvestä jahdissa

Yorktonilainen (Sask.) farmari Peter Brown käytti uutta taktiikkaa isojen petojen metsästyksessä. Hän käytti siinä autoa, .22 kaliberin pyssyä ja kirvestä — ja sai saaliiksi 350 paunaa painavan karhun.

Karhu yritti pakoon Brownin ajaessa sitä autolla takaa ja meni kolme mailia Yorktonin pohjoispuolella olevalle lentokentälle ja murskasi siellä pari ikkunaakin hädissään. Brown ampui 12 kertaa tätä karhua mutta joutui antamaan kuoliniskun kirveellä.

75,000 vasikkaa yhdestä lehmästä

New Castle, Englanti. — Brittiläinen tiedemies selosti äskettäin täällä, että yksi ainoa sukuluetteloitu lehmä voi joskus tulevaisuudessa synnyttää niinkin monta kuin 75,000 sinänauhaista vasikkaa.

Sir John Russell, tunnettu maatalousasiain tuntija ja brittiläisen tiedeseuran presidentti sanoi lehmän voivan päästä tähän mielikuvitusmaiseen vasikkamäärään ilman, että se kertaakaan joutuisi kestämään synnytystuskia.

Kaikki nämä vasikat tulisivat olemaan rotusonnin ja yhden ainoan rotulehmän jälkeläisiä, joiden siittämisen tapahtuu keinotekoisesti.

Suunnitelma on seuraava: Kun vasikka on vielä pieni kudoserä heti siittämisen jälkeen, siirretään se rotuemästään ja istutetaan uudelleen johonkin tavalliseen lehmään. Siihen mennessä vasikka on saanut itseensä kaikki rotulehmän piirteet.

Tavallinen lehmä synnyttää määräajan sisällä luonnollisella tavalla vasikan joka on perinyt sonni-isältään ja emältään kaikki rotulehmän ominaisuudet.

Pitäkää naulaa oikein kädessä

Naulatessakin voidaan käyttää kahta menetelmää. Yksi tapa johtaa usein peukalon mustumiseen. Toinen tapa vaivattomaan naulaamiseen.

Oikea tapa on se, että pidetään peukalolla ja etusormella kiinni läheltä naulan kantaa. Jos naula luiskahtaa pois, silloin vasaran päällä on taipumusta työntää peukalon ja sormen sivulle suuremmitta vaurioitta.

Väärä tapa on se kun pidetään kiinni läheltä naulan kärkeä puuta vasten. Tämä aiheuttaa useimmiten loukkaantumisen sillä naulaa kiinni pitävät sormet ovat liikkumattomasti naulattavaa pintaa vasten. Jos naula luiskahtaa, vasara iskee tällaisessa tapauksessa suoraan sormille.

3,229 suomalaista farmaria Canadassa kesäkuussa 1941

Ottawa. — Vuonna 1941 toimitetun Canadan virallisen väenlaskun mukaan oli Canadassa mainitun vuoden kesäkuun 2 pnä yhteensä 3,229 suomalaisperuista farmaria, joista Suomessa syntyneitä oli 2,557, joten Canadassa Yhdysvalloissa ja muualle syntyneitä oli 672.

Canadan suomalaisperuiset farmarit jakautuivat maakunnittain seuraavasti (sulkumerkeissä mainitaan Suomessa syntyneiden farmarien lukumäärä):

Ontario	1,708	(1,548)
Alberta	650	(360)
Sask.	401	(238)
B. C.	358	(329)
Manitoba	93	(69)
Quebec	13	(10)
N. B.	4	(2)
N. S.	1	(1)
P. E. I.	1	(–)
Yhteensä	3,229	(2,557)

Samaan aikaan oli Canadan suomalaisen maaseutuväestön yhteinen lukumäärä 24,186 asukasta. Kaupunkilaisten lukumäärä oli 17,497 henkeä.

Kiinnostavana seikkana on tässä yhteydessä todettava, että tämän maan suomalaisten farmarien enemmistö asui Ontarion maakunnassa, kaikkiaan noin 53 prosenttia.

Heinänteko tulee mekanisoiduksi

Asteettainen, mutta selvä muutos on tapahtumassa Itä-Ontarion heinäntekomenetelmissä.

Ennen sotaa myytiin Itä-Ontariossa niittokoneita noin 6—7,00 kappaletta vuodessa joista suuri enemmistö hevosten vetämiä. Vuonna 1946 myytiin 10,595 niittokonetta, joista 8,980 oli hevosten vetämiä, 93 traktorin vetämiä ja 1,522 traktoriin kiinnitettyjä.

Seuraavana vuonna (1947), jolloin koneista oli parempi valinnan mahdollisuus, myytiin yli 5 kertaa enemmän traktorin vetämiä niittokoneita kuin v. 1946 ja traktoriin kiinnitettyjen niittokoneiden lukumäärä pysyi entisellään, mutta hevosten vetämien niittokoneiden myynti väheni 16 prosentilla.

Ennen sotaa käytettyjen nostettavain heinäharavain myynti oli ennen sotaa 6 kertaa suurempi kuin kaikkien muiden haravain myynti yhteensä, mutta nyt tämä suhdeluku on enää vähän yli 2—1. Heinän lastaajakoneiden myynnit ovat lisääntyneet.

Mekanisoinnin kehittymisen pääsyynä pidetään halua nopeistuttaa ja tehostaa heinäntekomenetelmiä. Lisävaikutteina mainitaan traktorien lukumäärän lisääntyminen, farmarien talousaseman paraneminen ja farmityövoiman pulute.

Jakoavain putkityössä

Jos ei ole putkiavainta (pipe wrench) käytettävissä metalliputkea kiristettäessä tai pois otettaessa, jakoavain ja karkea viila täyttävät tehtävän.

Viila pannaan jakoavaimen liikkumatonta leukaa vasten ja jakoavain suljetaan putkea vasten siten, että viila ja liikkuva leuka tarttuvat putkeen. Kääntövipusimena voidaan käyttää sekä jaloavainta että viilaa kunhan huolehditaan ettei viila katkea. Tämä yhdistelmä on erikoisen sopiva ahtaassa paikassa missä putkiavaimen käyttö on hankalaa.

VÄLIAIKAINEN PUTKEN KORJAUS

Jos vesiputki rupeaa vuotamaan eikä korjausmiestä ole hetimiten saatavissa, veden tippuminen voidaan lopettaa väliaikaisesti siten, että vuotopaikan päälle pannaan kumiputkesta (hose) halkaistu pala mikä kiristetään lujasti paikalleen tavallisen puristimen (hose clamp) avulla.

Suomalaisia sanomalehtimiehiä USA:n

Helsinki. — (S-S) — Syyskuun 2 pnä lähti Suomesta neljä sanomalehtimiestä Tukholmaan osallistuakseen suuren amerikkalaisen lentoyhtiön American Overseas Airlinesin järjestämään, kaksi viikkoa kestävään Amerikan "löytölentoretkeen", johon ottaa osaa kaikkiaan 50 eurooppalaista lehtimiestä. Suomen lehdistöä edustavat Uuden Suomen toimittaja Kurt Linderborg, Helsingin Sanomien Arvo Kärl, Hufvudstadsbladetin Kai Brunila sekä Suomen Sosialidemokraatin Lauri Sihvo.

Puolan unionisteilta $25,000 Suomen lakkolaisten avustamiseksi

Varsova. — (ALN) — Puolan Ammattiunioiden keskuskomitea on päättänyt lahjoittaa $25,000 Suomen lakkolaisten ja heidän perheittensä avustamiseksi "osoittaakseen täten proletaarista solidarisuuttaan Suomen työläisille, jotka taistelevat elinitason laskemista ja poliisiraakuutta vastaan, militanttisen ammattiunioyhteyden, paremman tulevaisuuden ja pysyvän demokraattisen rauhan puolesta".

Suomen urheilurintaman kuulumisia

(Suomi-Seuran lähettämä urheilukatsaus.)

Syyskuun 1 pnä järjesti Kouvolan Urheilijat jo perinteelliseksi tulleen "Kouvolan kympin", josta tänä vuonna muodostui tuloksiltaan erinomaisen. Viljo Heino on hiljakseen kokentanut kuntoaan juoksemalla rankan sarjan kilpailuja, jotka muille yllsivat olleet jo liikaa. Karhulassa hän kotiyleisön silmien edessä rikkoi — ensi kerran tänä vuonna — reilusti puolen tunnin rajan, joka pani uumoilemaan hyvissä olpsuhteissa jopa uutta maailmanennätystä. Senhän Zatopek oli vienyt meiltä tänä kesänä. Ja tosiaan Kouvolan kymmentuhantinen yleisöjoukko sai nähdä uuden ennätyksen, joka oli tasan yhtä sekuntia parempi kuin Zatopekin juoksema. Hyvänä vetäjänä toimi Koskela, joka juoksi matkan ensi kerran elämässään. Hän jäi suunnilleen kierroksen Heinosta, mutta hän veti kaksi viimeistä kierrostaan niin lujaa, että Heino saa kiittää Koskelaa ennätyksensä synnystä. Ajat Heino 29.27,2 ja Koskela 30.41,4 Kun Heino juoksee ainoastaan kympin Tukholmassa, jossa stadionin rata on tunnetusti nopea, niin on mahdollisuuksien rajoissa, että uusi ennätys noteerataan n. 29.20 + edellyttäen luonnollisesti, että sääsuhteet ovat oivalliset. Syyskuun 10 pnä tuokin jo tiedetään. Heinon seurassa juoksevat Suomen Ukkonen, joka SM-kilpailuissa tuli toiseksi ja Norjan Stoken. Mielenkiintoista on nähdä myös Ukkosen juoksu kuuluja tekijöitä vastaan. Ukkonen on 25-vuotias turkulainen TUL:n poika, jolla tulevaisuus on edessään. Koskelalle kymppi on toistaiseksi liian pitkä ja hän keskittyykin vain 5,000 metrilla seuranaan Salonen ja Mäkelä. Tässä ottelussa lopullisesti todistetaan, onko keskipitkien juoksujen hegemonia palautettu Suomeen. Rohkenemme niin uskoa.

Suomalaisia on pistäytynyt myös ulkomaille. Siellä he ovat saavuttaneet voittoja ja hyviä tuloksia. Hyytiäinen voitti Oslossa järjestetyissä jenkkien jäähyväiskilpailuissa ketjuhään tuloksella 70,26, Salonen 5,000 m. 14.27,8, Dennis Johansson oli toinen 1,500 m:llä 3.49,6 ja Taipale 3:s 3.51,2. Voittajana oli ranskalainen Vermie 3.49,4 Molemmat meikäläiset voivat venyä Tukholmassa alle 3.50, jopa uuteen Suomen ennätykseen. Mäkelä on kilpaillut Ruotsissa ja voittanut siellä reilusti parhaat tekijät 5,000 m:llä. Hänen parhain aikansa oli 14,20.

Kotimaassa on myös kilpailtu ja muutamissa lajeissa on saavutettu kokohyviä tuloksia. Kainlauri juoksi Kouvolassa 3,000:n esteet 9,16,6, joka on kesän kärkitulos. Honkonen on hypännyt korkeutta 195, Nicklen 194 ja Lipasti 191. Moukarissa on Kuivamäki saanut kiinni kunnostaan ja tulos oli 52,02. Kuulaa on Lehtilä pukannut 15,55, joka on toiseksi paras tulos maassamme. Lisäksi on 3,000—5,000 m:n juoksuissa lukuisasti uusia tulokkaita jotka ovat nousseet mestari- tai A-luokkaan.

Tukholman, ottelun jälkeen, johon suomalaisia osallistuu 29 sekä lisäksi kolme 10-ottelijaa ja 5 maratoonaria, on Helsingissä syyskuun 17—18 pnä yleisurheiluottelu Ranska- Suomi. Se voitettanee reilummin kuin Tshekoslovakiaa vastaan, vaikka lajeja on paria vähemmän. Sensijaan ottelu Ruotsia vastaan, jää tältä vuodelta. Mutta jääköön, sillä Ruotsi on meille toistaiseksi liian kova purtava. Sen saamaa etumatkaa olemme tuntuvasti lyhentäneet ja Tukholman ottelussa voimme puntaroida mahdollisuuksiamme paperillakin. Mutta ensi vuonna saattaa olla jo uusi ääni kellossa. Odotellaan kärsivällisesti.

Helsingissä, syyskuun 7 pnä 1949.

Paavo J. Pitkänen.

Halutaan tietoja Kalle Kielisen sukulaisista

Viime huhtikuun 24 pnä kuoli Fort Williamissa Kalle Kielinen-niminen henkilö, joka oli aikanaan kuulunut CSJ:n osastoihin Sudburyssa, Fort Williamissa ja Vancouverissa. Ontarion maakunnan yleinen kuolinpesäin hoitaja haluaa saada tietoja hänen omaisistaan, mikäli niitä hänellä on. Koska tähän mennessä ei ole saatu mitään tietoja, kehoitetaan henkilöitä, jotka tietävät hänen omaisistaan ilmoittamaan asiasta joko CSJ:n sihteerille osoitteella: G. Sundqvist, 957 Broadview Avenue, Toronto 6, Ont. tai osoitteella: The Public Trustee, Osgoode Hall, Toronto 1, Ont.

— On monta lajia haikaloja, jotka eivät hyökkää ihmisten kimppuun.

Suomen rautateillä poltetaan noin puolet vuoden koneturvetuotannosta

Helsinki. — Kuluneen kesän aikana arvellaan Suomessa saadun nostetuksi noin 210,000 tonnia koneturvetta eli noin 20,000 tonnia vähemmän kuin edellisen vuoden aikana.

Vuosi sitten oli 85 turvetyömaata toiminnassa eri puolilla Suomea ja niistä 45 sellaista, jotka pääasiassa tuottivat turvetta myyntitarkoitukseen, kun taas 40:lla työmaalla — rautatielaitoksen omistamia yrityksiä — nostettiin polttoturvetta omaan tarpeeseen. Tänä kesänä on työmaiden lukumäärä jonkin verran alentunut, sillä 6—7 pienempää yritystä on jouunut lopettamaan toimintansa varojen puutteen vuoksi.

Koneturvetuotannon kannattavaisuuden takaa valtio, joka v. 1945 hyväksytyn lain perusteella edelleen myöntää hinta- ja menekitakuun koneturvetuotantoa harjoittaville yhtiöille. Takuu myönnettiin 7:ksi vuodeksi yhtiön perustamisesta lukien. Kymmenkunta vanhimpaa yritystä toimii nyt viimeistä vuotta valtion myöntämän takuun turvin, mutta suurimmalla osalla on menekki turvattu vielä pariksi — kolmeksi, jopa neljäksikin vuodeksi eteenpäin.

Noin 90,000 tonniin arvellaan sen koneturvemäärän nousevan, minkä

markkinoimisesta valtiovalta tulee huolehtimaan. Puoli määrästä menee rautateiden ja loppuerä käytettäneen neeksi valtion sairaaloissa, vankiloissa jne. Rautatielaitos n. 60 turvekäyttöistä veturia, liikennöivät etupäässä seliaisilla, joiden läheisyydessä VR:n turvetyömaat. Tarkoitus pitää jatkuvasti mainittu määrä tureita turvekäyttöisinä, mutta hiilen käyttö polttoaineena nousee kin verran halvemmaksi kuin turve. Rautatielaitokselle tämä kitsee siis rahallista tappiota, koska pidetään tarpeellisena käytettävissä määräytynsuuruinen mainen polttoainereservi siltä, että ulkomaisessa hiilenvoisi sattua häiriöitä, on rautatoskin omalta osaltaan jatkanut läpitänyt kotimaista polttoaintantoa.

Koneturvetyömaat tarjoavat kautena työtilaisuuksia huomattavasuurelle maaseudun työntekijäle. Parhaillaan on turvetyömaalla 4,500 työntekijää, joista vähäpuolet on naisia ja 15—18 ikäisiä poikia ja tyttöjä, jotka mäkseen suorittavat lajinsa kevyempää työtä.

Neuvostoliitossa paljon varoja ja aikaa urheilutoiminnan edistämiseen

Neuvostoliiton ammattiliitot käyttivät viime vuonna fyysillisen kulttuurin kehittämiseen 265 miljoonaa ruplaa omia ja vapaaehtoisten urheiluyhdistysten varoja. Tämän lisäksi urheilutarkoituksiin käytettiin 307,6 miljoonaa ruplaa valtion sosiaalivakuutuksen budjetista.

Koko maan urheiluliikettä johtaa Neuvostoliiton ministerineuvoston alainen fyysillisen kulttuurin ja urheilualan komitea. Komiteaan kuuluu parhaita valmentajia, fysiologeja ja pedagogeja.

Urheilun kehittäminen vaatii monenlaisia työntekijöitä: valmentajia, ohjaajia, tuomareita jne. Näiden työntekijäin kouluttamista varten on Neuvostoliitossa 10 korkeakoulua ja 404 fyysillisen kulttuurin opistoa. Sodanjälkeisen viisivuotissuunnitelman päättyessä on Neuvostoliitossa 30 tällaista korkeakoulua ja 110 opistoa.

Neuvostoliitossa on erikoinen fyysillisen kasvatuksen järjestelmä, johon sisältyy ns. "Valmis työhön ja puolustukseen"-merkin vaatimusten täyttäminen. Nämä vaatimukset täyttänyt urheilija saa GTO-merkin, jonka vaatimusten suorittaminen on aivan yleistä Neuvostoliiton työtätekevien ja vallankin nuorison keskuudessa. Monet miljoonat neuvostoihmiset ovat jo täyttäneet tämän merkin vaatimukset. Yksistään viime vuonna nämä vaatimukset täytti 800,000 urheilijaa.

Neuvostoliitossa lasketaan tätä nykyä olevan 22,950 ammattiliittojen alaista urheiluseuraa. Jokaisella urheiluyhdistyksellä on cma stadioninsa, soutuasemansa ja muut urheilupaikkansa. Ammattiliittojen urheiluyhdistyksillä on yli 4,000 stadionia, urheilukenttää, soutuasemaa, uimahallia ym. urheilupaikkaa. Niihin kuuluu mm. "Neuvostojen siivet"-nimisen urheiluyhdistyksen loistava voimistelu-, ja urheilupalatsi Moskovassa, Dnjepropetrovskin stadioni "Metallurg", Leningradin uimahalli ym.

Tehtaiden, virastojen ja koulujen seurat ovat urheiluyhdistysten perusjärjestöjä. Seuraan voi kuulua jokainen urheilua harrastava henkilö. Seuraa johtaa seuran neuvosto, joka valitaan seuran jäsenten yleisessä kokouksessa. Seuran neuvoston jokainen jäsen johtaa seurassaan määrättyä voimistelun- tai urheilunalaa. Tyydyttääkseen työtätekevien eri urheilualojen harrastukset seuran yhteyteen perustetaan erilaisia jaostoja.

Neuvostoliiton monilla tuotantolaitoksilla on omat urheilukenttänsä, ja suurimmilla niistä on omat stadioninsa, urheiluklubinsa ja uimahallinsa. Niinpä esim. Leningradin tehtaan urheilijoilla on suuri stadioninsa ja purjehdusbinsa.

Työlaitosten urheiluseurat ovat oma työkalenterinsa. Urheilujen periaatteen mukaisesti yritetään saada mukaan mahdollisimman suuria joukkoja, koska lu on eräs tärkeimmistä keinoista ja kohottaa kansan miellistä kuntoa.

Urheilumestaruuden edistämiskoituksissa neuvostohallitus on tänyt urheilijoita varten erikoisvoimia. Niinpä erikoisen hyvin loksiin päässeet urheilijat saavat siöltuneen urheilumestarin ja lumestarin arvon.

Neuvostoliitossa on suuri kunnostautuneita urheilumiehiä jotka ovat saavuttaneet maailmanennätyksiä. Yksistään ammattiliittojen urheiluyhdistysten tekemät ovat saavuttaneet 119 Neuvostoliiton ennätystä eri urheilulajeissa.

Joka vuosi vietetään Neuvostossa urheilupäivää, jolloin neuvostourheilijat järjestävät urheilujuhlia ja ja -kilpailuja.

Kaksi pyöräennätystä

Helsinki. — TUL:n pyöräilijä Kaslin saavutti tällä elok. 7 pidetyissä ennätyskoeajoissa Suomen ennätystä 500 m. Hän suoritti lentävälähtöisen 32 sekunnissa ja seisovalähtöisen 37 sekunnissa. Kummatkin myös TUL:n ennätyksiä. Lentävälähtöisen 200 m. matkalla hän ajoi TUL:n ennätysajan 11.9 sek.

Tiedustellaan

Toronto. — Pelastusarmeijan läisen päämajan, 538 Jarvis St., ta ovat sukulaiset ja muut asiat Suomesta tiedustelleet seuraavia henkilöitä:

Bengs tai Johanson, John syntynyt Suomessa v. 1900.

Hacklin, Johan Gustaf, Suomessa v. 1891.

Korhonen, Aino Johanna, Paltamossa 1910.

Roisko, Matti, syntynyt v. 1900. Ollut Montrealissa.

Stolzenbach (mrs) Vuokko (o.s. Herranen). Syntynyt t. Oli v. 1946 Kirkland Lakella. vin sairaana. Veli haluaisi yhteyksiin omaisuusasioista.

Virtanen, (mrs) Aino Emilia Helenius). Syntynyt v. 1890 tilassa. Ollut Vancouverissa.

KIITOS

Sydämellinen kiitos äidille ja Uunolle siitä syntymäpäiväjuhlasta jonka olitte järjestäneet minulle kotonanne syyskuun 4 p:n ilta. Myös kaunis kiitos Teille ystävät, jotka tulitte viettämään kanssani ja niistä kauniista lahjoista jotka Teiltä sain. Säilyköön ystävyytemme edelleenkin!

EINO SIREN

Sudbury Ont.

KIITOS

Vastaan ottakaa monet sydämelliset kiitoksemme kaikista kauniista lahjoista, sähkösanomaonnitteluista ja kaikesta hyvyydestä, jota olette meille tehneet avioliittomme johdosta.

Kiitollisuudella Teitä kaikkia muistaen,

MINERVA JA DOUGLAS HOGAN
LARDER LAKE ONTARIO

Puolukka ainoa vientimarja Suomesta tänä vuonna

Helsinki. — (S-S) — **Puolukka jää marjaksemme, sillä muista marjoistamme on vain vähäinen määrä suotänä vuonna miltei ainoaksi vientimuurainta toimitettu Ruotsiin. Puolukan vienti tuleekin tänä vuonna melko runsaan puolukkasadon vuoksi huomattavasti ylittämään viime vuoden viennin. Tanskan kanssa on jo sovittu viennistä, jonka mukaan Suomi tulee sinne toimittamaan puolukoita kaikkiaan 250,000 Tanskan kruunun arvosta. Samoin viedään Ruotsiin noin 300,000 kr. erä. Saksan kanssa käydään parhaillaan neuvotteluja puolukkatoimituksista ja on Saksan kansityöyhdykkeelle jo toimitettukin 500,000 dollarin edestä. Puolukkaa on aikaisemmin toimitettu useihin maihin, mutta nousseet hintakysymykset ovat aiheuttaneet sen, että vientisopimuksiin ei ole toistaiseksi päästy.**

Neuvostoliitolla on eniten ennätyksiä

Moskova. — Urheilun ja fyysillisen kulttuurin komitean taholta annetussa tiedonannossa lausutaan, että Neuvostoliitolla on hallussaan eniten maailmanennätyksiä maailmassa.

Tämän vuoden ensimmäisen puolikon aikana saavuttivat neuvostoliittolaiset urheilijat 150 maan tai seuraennätystä, joista 16 oli parempia kuin voimassaolevat viralliset maailmanennätykset. Tässä ajassa ei mikään muu maa ole saanut näin monta maailmanennätystä.

Kaikilla urheilunaloilla on käynnissä voimakas rynnäkkö uusien nuorisojoukkojen vetämiseksi urheilun pariin, ja ympäri maan on käynnissä voimakas työ uusien urheilutilaisuuksien, uima-altaiden ja muiden urheilulaitosten rakentamiseksi.

Kansandemokraattiset maat elokuvatuottajina

Kansandemokratiat ovat astumassa elokuvatuottajina eturiviin, varsinkin Puola, Unkari ja Tshekkoslovakia, todetaan Euroopan kriitikkojen parissa. Pariisissa oli viime näytäntökaudella suurimmat taiteelliset menestykset ulkolaisen elokuvan alalla puolalaisella elokuva "Viimeinen etappi" ja unkarilainen "Jossakin Euroopassa". Erityisesti puolalainen elokuva herättää mielenkiintoa.

Canadan suomalaisen väestön vaihteleminen viidessä väenlaskussa

Ottawa. — Canadan tilastollisen toimiston väenlaskujen yhteydessä keräämät tiedot osoittavat Canadassa olleen eri väenlaskujen aikana seuraavat määrät suomalaissyntyistä väestöä:

	Kaupung.	Maaseut.	Yht.
1901	873	1.629	2,502
1911	6.370	9.127	15,497
1921	6,656	14.838	21,494
1931	20,099	23,786	43,885
1941	17,497	24,186	41,683

Canadan suomalainen väestö on vuoden 1931 jälkeen osoittanut ensimmäisen kerran vähentymistä ja koska siirtolaisuus on myöskin 1941 väenlaskun jälkeen ollut pysähdyksissä, on todennäköistä, että laskusuunta on jatkunut edelleen entistä voimakkaampana kun vanhempi suomalainen väestö kuolee pois nopeammassa tahdissa kuin uutta polvea syntyy.

Kiinnostavaa on havaita, että suomalaisen väestön lisääntyminen jatkui edelleenkin maaseutuväestön keskuudessa. Se johtunee siitä virtauksesta, että työkyvyttömäksi tullut vanhempi väestö siirtyy maaseudulle.

Ui yli kanaalin

Dover, Englanti. — Viime lauantaina ui 229-paunan painoinen belgialainen tehtailija Fernand du Moulin Englannin kanaalin yli. Oltuaan viisi minuuttia Englannissa palasi hän takaisin Ranskaan, niihin pitoihin,

Avioliittoon Vihitty

Katri Vikken

WAWA, ONTARIO

ja

William Sodergard

WAWA, ONTARIO

Parhainta onnea ja menestystä toivottavat

WAWA, ONTARIO

Mr. ja mrs. Gust Klockars	Mr. ja mrs. C. Docherty
Mr. ja mrs. Gus. Aho	Mrs. Bertha Piaskoski
Mr. ja mrs. Ed. Nyman	Mrs. Veronica Schosser
Mr. ja mrs. A. Isaacson	Mrs. Hay
Mr. ja mrs. Spreng	Mr. Ed. Holm
Mr. ja mrs. Reno Berdusco	Mr. Bob Lundstrom
Mr. ja mrs. Les Wilson	Mr. S. Savela
Mr. ja mrs. A. Koski	Mr. Vilho Salminen
Mr. ja mrs. O. Christiansson	Mr. Edward Nyman
	Mr. Olavi Pajala
Mr. ja mrs. V. Sillanpää	Mr. Einar Sten
Mr. ja mrs. M. Poutanen	Mr. Valpas Järvinen
Mr. ja mrs. Wm. Kaven	Mr. Les Shewfelt
Mr. ja mrs. J. Holma	Mr. Harry Aho
Mr. ja mrs. K. Niemi	Mrs. Kerttu Poikkimäki
Mr. ja mrs. R. Lind	Mr. Ole Olson
Mr. ja mrs. K. Richardson	Mr. Lee Hult
Mr. ja mrs. V. Luukkonen	A. C. Bernis
Mr. ja mrs. John Aho	Nils Christiansson
Mr. ja mrs. Stan Shewfelt	Mr. Niilo Viita
Mr. ja mrs. F. Krmpotich	Mr. Väinö Pahkama
Mr. ja mrs. Bob Case	Mr. Alex Saari
Mr. ja mrs. G. Tiensuu ja Lillian	Mr. Lorne McWilliams
	Mr. Arvo Kallela
Mr. ja mrs. M. Virtanen	Mr. Kassu Saari

SAULT STE. MARIE, ONT.

Mr. ja mrs. Nyberg ja perhe	Mr. ja mrs. Janakka ja Marsha
Mr. ja mrs. Huotari	Mr. ja mrs. Haavisto
	Mr. ja mrs. J. Hillstrom

KIITOS

Sydämelliset kiitokset ystäville ja tuttaville, jotka niin suuresti yllättivät meidät kauneilla kekkereillä Wawa Palaissa avioliittomme johdosta. Kiitokset thomman alkuunpanijoille Hilma Aholle ja Anna Klockarsille ja kaikille illan emännille.

Kauniit kiitokset raha- ja yhteislahjasta, jonka saimme tässä tilaisuudessa ja myös yksityisistä lahjoista, jotka olemme saaneet vastaanottaa.

Muisto kaunis säilyy Teidän ystävyytenne osoituksista.

KATRI JA WILLIAM SODERGARD

ELOKUUN 22 P. 1949 WAWA, ONTARIO

MAL:n taistelu rauhan puolesta

Milanossa joku aika sitten päättyneen ammattiliittojen toisen maailmankongressin, eräs tärkeimmäksi asiaksi muodostui kysymys maailman kaikkien maiden työtätekevien mobilisoimisesta taisteluun uuden maailmansodan valmistelijoita vastaan pysyvän rauhan ja demokratian turvaamiseksi.

Toisen maailmansodan päättyessä maailman kansojen mielet täyttivät toiveet, että nyt on koittanut pitkäaikaisen rauhan kausi, että nyt aletaan laajentaa kansojen demokraattisia oikeuksia ja täyttää työtätekevien sosiaalisia vaatimuksia.

Toiveet eivät kuitenkaan toteutuneet. Tuskin sota oli ehtinyt päättyä kun maailmanherruuden uudet tavoittelijat, Wall-Streetin valtiaat ja heidän englantilaiset, ranskalaiset ja muut apurinsa alkoivat jo valmistella uutta maailmansotaa. Marshall-suunnitelma, länsivaltojen sopimus ja pohjois-Atlantin sopimus ovat uuden sodan lietsojien sotaisen politiikan selviä ilmauksia.

Uuden sodan valmisteluun liittyy kiinteästi taantumusvoimien hyökkäys työtätekevien elinolojen huonontamiseksi ja demokraattisten oikeuksien riistämiseksi. Kapitalistisissa maissa lisääntyi työttömyys, palkat alenevat ja kansanjoukkojen elämä käy entistä kurjemmaksi. Samaan aikaan ammatillinen liike on monissa maissa ajettu maan alle, työläisiltä on riistetty lakko- ja muut demokraattiset oikeudet.

Minkään maan kansat eivät halua sotaa. Sodasta hyötyvät vain kapitalistit. Koko maailmassa on noustu vastarintaan sodanlietsojien suunnitelmia vastaan. Kansojen rauhan tahto on tullut parhaiten tulkituksi monissa maissa pidetyissä rauhanpuolustajain kongresseissa ja maailman rauhankongressissa, joka pidettiin Pariisissa ja Prahassa.

MAL:lla on aina ollut huomatuin sija rauhan leirissä ja on se armotta paljastanut sodanlietsojien suunnitelmia. Jo syyskuussa 1946 MAL:n toimeenpaneva komitea Washingtonin kokouksessa varoitti kaikkien maiden työtätekeviä kansainvälisen taantumuksen sotaisista tarkoituksista. MAL on moneen kertaan esittänyt maailman ammattiyhdistysliikkeen vastalauseen Espanjassa ja Kreikassa valitsevan fasistikomennon johdosta sekä Indoneesiassa ja Vietnamissa käytävän siirtomaasodan johdosta. MAL on koko ajan vaatinut Saksan mahdollisimman hävittämistä ja maan demokratisoimista, se on vaatinut Saksan yhtenäisten demokraattisten ammattiliittojen luomista, Japanin demilitarisoimista ja demokratisoimista. Nämä vaatimukset ovat välittömästi liittyneet MAL:n taisteluun rauhan ja demokratian turvaamiseksi koko maailmassa.

Ammattiliittojen maailmankongressi on hyväksynyt MAL:n toimenpiteet rauhan puoltamiseksi ja laatinut ohjelman, jota seuraten maailman työväenluokka pystyy parhaiten taistelemaan rauhan asian puolesta sodanlietsojia vastaan. Kongressi sanoo päätöksissään, että kaikkien maiden ammattiliittojen on aloitettava laaja kamppailu sodanlietsojien paljastamiseksi ja työtätekevien liikkeellepaneemiseksi rauhan ja demokraattisten vapauksien puolesta. Kunkin maan ammattiliittojen on käytettävä maallensa parhaiten sopivia kamppailumuotoja. Siellä, missä se suinkin käy päinsä ammattiliittojen on muodostettava tehtailla ja toimistoissa rauhanpuoltajien komiteoita.

MAL on ollut maailman rauhankongressin suurimpia järjestäjiä ja osanottajia. Ammattiliittojen Milanon kongressi vuorostaan on velvoittanut MAL:n, sen johtavat elimet, siihen kuuluvat amamttiyhdistyskeskukset ja järjestöt vastaisuudessakin aktiivisesti osallistumaan maailman rauhankongressin vakinaisen komitean työhön, sen kaikkeen organisatooriseen ja jokapäiväiseen toimintaan. MAL:n toimeenpaneva komitea on valtuutettu tekemään rauhankongressin vakinaiselle komitealle ehdotuksen, jonka mukaan mahdollisimman nopeasti määrättäisiin se päivä, jota joka vuosi vietettäisiin rauhan ja demokratian vapauksien puolesta järjestettävien mielenosoitusten kansainvälisenä taistelunpäivänä.

Työläisten kansainvälinen yhtenäisyys muodostaa ylitsepääsemättömän esteen uuden sodan lietsojien suunnitelmien toteuttamisen tiellä. Tämän vuoksi imperialistit yrittävät hajoittaa työtätekevien kansainvälisiä yhtenäisyyttä, kylvää eripuraisuutta ja hajaannusta kunkin maan työväenluokan riveihin. Käyttäen apunaan Englannin ja Amerikan ammattiyhdistysliikkeen taantumuksellisia johtajia sodanlietsojat ovat yrittäneet MAL:n hajoittamista sisältäpäin. Mutta yritys on epäonnistunut. Yhtenäisyyden hajoittaja, deakinit ja kumppanit ovat joutuneet maailman ammattiyhdistysliikkeen laidan yli heitetyiksi. Nyt he sitten yhdessä Amerikan monopolipääoman omistajien apureiden, AFL:n taantumuksellisten johtajien kanssa yrittävät muodostaa MAL:n vastapainoksi kansainvälistä rikkurijärjestöä.

Ammattiliittojen toinen maailmankongressi kehoittaa koko maailman työtätekeviä MAL:n lujittamiseen.

Manifestissaan "Rauhan, demokraattisten oikeuksien ja taloudellisten etujen puolustamiseen sekä työväenluokan yhtenäisyyden lujittamiseen" ja erikoisvetoomuksessaan Yhdysvaltojen, Iso-Britannian ja niiden muiden maiden työläisille ja ammattiliittojen jäsenille, joiden johtajat ovat ilmoittaneet eroavansa MAL:sta, kongressi on paljastanut yhtenäisyyden hajoittajien rikollisen toiminnan ja kehoittanut kaikkia fyysillisen ja henkisen työn tekijöitä, kaikkia työtätekeviä alkamaan voimakkaan liikkeen rauhan ja demokratian puolesta, lujittamaan työtätekevien kansainvälistä yhtenäisyyttä ja vaatimaan MAL:sta eronneiden järjestöjen siihen takaisin liittymistä.

Ammattiliittojen toisen maailmankongressin päätökset mobilisoivat työtätekevien laajat joukot aktiiviseen taisteluun rauhan asian puolesta. Ne antavat voitonvarmuutta rauhanpuoltajille heidän taistelussaan sodanlietsojia vastaan. — N. Rytikov.

Tutkimusmatkailija LaVerendryetä muistetaan

Ottawa. — Canadan kaivosten ja resurssien departmentin toimesta on valmistettu muistomerkki sen matkan muistoksi kun tutkimusmatkailija Sieur de LaVerendrye kulki preerioiden poikki. Hän oli ensimmäinen valkoihoinen mies joka suoritti tämän matkan. Muistomerkki, joka on kiveen kiinnitetty pronssitaulu, paljastettiin työnpäivänä Mordenissa, Manitobassa.

LaVerendrye lähti matkalle heinäkuussa 1738 Fort Mishillimaikinasta Superion järveltä. Saapuessaan Assiniboine joelle hän perusti Fort La-Reinen. Saman vuoden lokakuussa hän lähti Mordenin alueen halki mandanien maahan. Tämä intiaaniheimo asui Missourin joen lähellä ja tutkimusmatkailija päätti seurata jokea löytääkseen "Länsimeren".

Sisukas pappi

York Road Baptist-kirkon pappi Thomas H. Guthrie Guelphista on suuren toran keskipisteenä, mutta aikoo kuitenkin taistella loppuun asti.

Hänen väitetään kirjoittaneen rakkauskirjeen seurakuntaansa kuuluvalle naimisissa olevalle naiselle. Pappi sanoi seurakunnalleen, että hän on tunnustanut syntinsä ja "Jumala on antanut arvon olla tehtävässä".

Pappi Guthrie on aviolitossa ja kirkon johto yrittää löytää keinoja miten saisi hänet luopumaan saarnatuolistaan.

Väitetty rakkauskirje on kirjoitettu 27-vuotiaalle, solakalle ja tummatukkaiselle mrs. Robert Stittille joka sanoi kirkon johdolle: "Mr. Guthrie on kaksi vuotta kiusannut ja vaivannut minua ja miestäni. Hän tuli vierailulle sittenkin vaikka minä lukitsin oveni. Mutta kirje oli viimeinen oiki. Bob ja minä päätimme tehda jotakin."

Suomen eduskunta kokoontunut

Helsinki. (S-S) — Eduskunta kokoontui yksi kaksi kuukautta kestäneeltä kesälomaltaan täysi-istuntoonsa syyskuun 1 pnä. Jo useammassa yhteydessä on todettu, että syysistuntokaudesta muodostuu varsin vilkas sekä poliittisesti että varsinaisen lainsäädäntötyön vuoksi. Useita tärkeitä lakiehdotuksia on viime keväästä valiokunta-asteella ja uusia hallituksen esityksiä on valmistunut runsaasti.

Suomen Pankin pääjohtaja Yhdysvaltoihin

Helsinki. —(S-S) — Suomen Pankin pääjohtaja Sakari Tuomioja lentää syyskuun 3 pnä Yhdysvaltoihin ottaakseen osaa Kansainvälisen Jälleenrakennuspankin ja Kansainvälisen valuuttarahaston Washingtonissa pidettävään vuosikokoukseen. Matkaan liittyy Tukholmasta prof. Klaus Waris.

Chryslerin lakko tuntuu Windsorissa

Windsor. — Erään maalarin erottamisesta johtuvan lakon vuoksi Chrysler Corporation of Canadan täkäläisen tehtaan noin 2,000 työläistä pantiin välilakaisesti pois työstä perjantaina. Yhtiö syyttää työläisiä laittoman lakon järjestäjiksi.

Surmasi kolme, sai elinkautisen tuomion

Stuttgart. — Sotamies Russell Jones, Fall's Riverilta, Mass, Yhdysvalloista tuomittiin viikon vaihteessa amerikkalaisessa sotaoikeudessa elinkautiseen vankeuteen siitä kun hän oli toukokuun ensimmäisen päivän juomingeissa surmannut 3 saksalaista.

Intiaanien kanotti

Paljon ennenkuin valkoihoinen ihminen saapui tälle mantereelle käyttivät intiaanit vesiteillä kulkuneuvonaan kanottia. Heidän kanoottinsa oli tavallisesti tehty koivun tuohesta, ja kanootin runko oli tavallisesti siiteristä. Tuohi neulottiin yhteen juurilla taikka eläimestä saaduilla jänteillä. Kahden hengen kanoottit olivat käytännössä kun kuljettiin matkoja, joissa kanootin täytyi kantaa kannasten yli. Ns. sotakanoottit kantoivat useita henkilöitä.

Tshekkoslovakian ja Neuvostoliiton välinen maaottelu yleisurheilussa

Neuvostoliitto 194 pistettä 119 vastaan — kymmenen uutta ennätystä saavutettiin

Mooskova. (TkS). — Neuvostoliiton ja Tshekkoslovakian välinen ensimmäinen yleisurheilumaaotteiu suoritettiin täällä Dynamo-stadionilla heinäkuun 23 ja 25 pnä ja tulokseksi saatiin Neuvostoliiton vakuuttava voitto pistein 194—119. Kumpaakin maata edusti joka lajissa kaksi edustajaa ja kilpailtiin sekä miesten että naisten lajeissa. Neuvostoliitto sai yhteensä 23 lajivoittoa Tshekkoslovakian 5 vastaan. Kymmenen uutta ennätystä saavutettiin, joista 6 Neuvostoliiton. Sää oli erinomainen molempina päivinä ja yleisökannatus hyvä.

Kilpailut aloitettiin naisten 100 metrin juoksulla, jossa Tshekkoslovakian tämän matkan ennätyksen omistaja O. Schicnerova voitti Euroopan mestari J. Setshenovan kymmenesosasekunnilla, ajat 12.0 ja 12.1. Miesten 100 metrillä otti N. Karakulov vahingon takaisin ja voitti ajalla 10.7 tshekkiläisen Horcicin ajan ollessa 10,8. J. Bulantshik, Neuvostoliitto voitti 110 metrin aitajuoksun ylivoimaisesti 14,5 ja myös 400 ja 800 metrin voitot vei Neuvostoliitto, S. Komarov 49,3 ja P. Tjevgun 1.53.6.

1,500 metrillä yllätti neuvostoliittolainen E Vaatyusinè voittamalla Cevonan juoksemallaan uudella Neuvostoliiton ennätysajalla 3.51,4. Entinen ennätys oli 3.53,0 ja A. Pugatshevskin nimissä. Pituudessa tuli tshekkiläisvoitto, J. Pikelz hyppäsi 722, mutta seipäässä oli vanha mestarihyppääjä Osolin ylivoimanen (420) ja toi pisteet Neuvostoliitolle.

Nina Dumbadse ja Tatjana Serjukova olivat lajeissaan ykkösiä, Dumbadse voitti naisten kiekonheiton ja Serjukova naisten kuulantyönnön. Miesten kuulantyönnössä sai Neuvostoliitto kaksoisvoiton, Heino Lipp 15,61 ja D. Gorjainov 15.21. Miesten keihäänheiton voitti leningradilainen V. Jevlev. 4x100 metrin viestissä teki joukkue Karakulov, Sanadse, Solovkin ja Korojev uuden maan ennätyksen 41,6. Entinen ennätys oli 42,2 ja Leningradin kaupunkijoukkueen nimissä.

Toisena kilpailupäivänä saavutettiin myös hyviä tuloksia. Korkeushypyn voitti V. Siderko, NL, 193. Tshekki V. Mudra voitti kiekonheiton 45,13 neuvostoliittolaisen I. Driban tullessa toiseksi.

Karakulov voitti myös 200 metriä 21,7, tshekki Gerchiozin hävitessä hänelle yhden sekuntin kymmenyksen. J. Setshenova juoksi naisten vastaavan matkan 25,3. 400 metrin aitajuoksussa teki T. Lunev uuden Neuvostoliiton ennätyksen 53,2, joka on 6 sekuntinkymmenystä parempi entistä Bulantshekin nimissä ollutta ennätystä. Toiseksi tullut Tosnar sai ajan 54.1, joka merkittiin uudeksi Tshekkoslovakian ennätykseksi.

5,000 metrillä ei Zatopekiä enää loppupuolella matkaa kukaan vakavammin uhannut, vaikka neuvostoliittolainen V. Kasantsev aluksi häntä ahdistelikin. Kasantsev juoksi uuden Neuvostoliiton ennätyksen 14,30,0. Zatopekin aika 14.29.0.

Naisten keihäänheitossa ylitti voittaja N. Smirnitskaja, NL, viralisen maailmanennätyksen heittämällä 49,59. Naisten korkeushypyssä, 800 metrillä ja 80 metrin aidoissa tuli myös selvät neuvostoliittolaisvoitot. 800 metrillä oli voittaneen L. Sokolovan aika 2.18,3.

Moukarinheitossa teki A. Kanaki uuden NL:n ennätyksen paiskaamalla 56,15 parantaen siten omissa nimissään ollutta maan ennätystä 2 sentillä. Tulos on paras maailmassa tänä vuonna.

Kilpailut päätettiin 4x400 metrin viestinjuoksulla, jossa molemmat joukkueet tekivät maittensa ennätykset. NL (Tjevgun—Denishenko—Kijanenko—Komarov) voitti 3.17,8 — kaksi kymmenesosaa huonommaksi jäi Tshekkoslovakian joukkueen aika. Entinen NL:n ennätys oli ammattiliittojen joukkueen nimissä 3,20,8.

JÄLKIKILPAILUT

Dynamo-stadionilla suoritettiin jälkikilpailut, joissa päälajina oli 10,000 metrin juoksu. Zatopek voitti ajalla 30.11,2. Seuraavina olivat neuvostoliittolaiset Vladimir Kasantshev 31,07,4 ja Nikitin Popov 31,11,2.

Viestinjuoksussa saavutettiin myös erinomaisia tuloksia. 4x100 metrin viestissä juoksi NL:n joukkue uuden maan ennätyksen 1.27,6 — entinen ennätys oli myös maajoukkueen 1.29,0. Tshekkoslovakian joukkueen aika oli 1,28,3. Myös naisten lajina oli 4x200 metrin viesti. Neuvostoliiton joukkue juoksi tällä matkalla uuden maansa ennätyksen.

E. Gokieli teki uuden ennätyksen naisten 80 metrin aitajuoksussa 11,3. A. Tshudina hyppäsi pituutta 576. Miesten pituushypyssä voitti bakulainen Madatov 715. Kaikki hänen hyppynsä kantoivat tasaisesti yli 7 metriä.

Bussiliikenteen seisaus Quebecissa lakon takia

Quebec City. — Bussiliikenne halvaantui tällä kokonaan perjantaina, kun Quebec Railway, Light and Power Co:n bussitallien 122 työläistä ryhtyi lakkoon palkkariidan takia.

Yhtiö ilmoitti, että se määräsi pitämään talleissa linjabussinsa, joita sillä on täällä kaikkiaan 187.

Yhtiön bussitallien työläiset kuuluvat katoliseen syndikaattiin. He vaativat samanlaista palkkaa kuin mitä maksetaan tavallisesti autokorjaamojen työläisille.

Neuvotteluja on käyty liittohallituksen välitysmiehen avulla. Palkkariidan sanottiin olevan nyt yhden sentin varassa. Yhtiö on tarjoutunut korottamaan tuntipalkkaa seitsemällä sentillä, mutta unio vaatii kahdeksaa senttiä.

Kaupungin väestön oli mentävä jalkaisin töihin tai käytettävä taksa-autoja, sillä bussit eivät olleet liikkeellä. Tää'lä ei ole katuvaunuja, kun kaikki katuvaunut pantiin pois käytännöstä viime vuonna ja otettiin niiden tilalle linjabussit.

Lakko uhkasi aiheuttaa pahasti rahallista tappiota Quebecin vuosinäyttelylle, joka on kaupungin laitaosassa.

Yunnanin sotalordi on ryhtynyt kommunistijahtiin

Hong Kong. — Yunnan-maakunnan kuvernööri ja sotalordi, kenraali Lu Han, joka suoritti äskettäin "vallankaappauksen" ja meni sitten heti Chungkingiin neuvottelemaan Chiang Kai-shekin kanssa, on nyt ryhtynyt pikaisesti toteuttamaan Chungkingissa tekemiään sopimuksia ja aloittanut kommunistijahdin Kunmingissa.

Poliisit ovat tehneet siellä hyökkäyksiä kymmenen sanomalehden toimistoihin ja vanginneet lehtien henkilökunnat kokonaan. Yunnanin maakuntaneuvosto, joka hyväksyi äskettäin kuomintangin hallitusta vastustavia päätöslauselmia, on lakkautettu ja hajoitettu.

Kuomintangin opetusministeriö tiedoitti Kantonista, että Yunnanin yliopisto on suljettu ja sen opettajia sekä kaikkia oppilaita kuulustellaan erikseen "kommunistisuuden takia".

Kuomintangin armeijaa Yunnanissa on jo vahvistettu 30,000—40,000 miehellä ja se on määrätty puhdistamaan Yunnanin maakunta kommunistien sisseistä.

Brittejä vaaditaan supistamaan kustannuksia

Ottawa. — Canadan edustajat ovat sanoneet Britannian ja Yhdysvaltain edustajille Washingtonin finanssikonferenssissa, että Canada on valmis ryhtymään laajamittaisiin tullijärjestelyihin ja muihin toimenpiteisiin nykyisen finanssikriisin helpottamiseksi, joko yhdessä Yhdysvaltain kanssa tai yksinäänkin. Mutta se tapahtuu vain sillä ehdolla, että Britannia ryhtyy ensin kotimaassa sellaisiin toimenpiteisiin, jotka sattavat Britannian jälleen 'kilpailuperustalle".

Canada ei ole kuitenkaan esittänyt Britannialle mitä sen pitäisi tehdä, mutta yleiset tavoitteet ovat kuitenkin kaikkien tiedossa. Se mihin pyritään, on Britannian vientitavaran tuotantokustannusten alentaminen ja viennin suuntaaminen enemmän dollarialueelle, jotta dollaritapplo saataisiin supistetuksi.

Äiti 2 tyttönsä kanssa jokeen; tyttö hukkui

Wallaceburg. — Kahdeksanvuotias Irene Dowychak hukkui omituisessa olosuhteessa, mistä hänen äitinsä ja 11-vuotias sisarensa pelastuivat hädin tuskin. 45-vuotias mrs. Barbara Dowychak ja hänen tyttärensä ajoivat näköjään hyvätuulisesti vuokra-autolla Sydenhamjoen rannalle, sanoivat ajurille iloisesti hyvästi ja kävelivät jyrkänteeltä mainittuun jokeen. 11-vuotias Joan sai vedetyksi äitinsä tajuttomassa tilassa ylös joesta mutta pikkusisko Irene hukkui. Äiti on sairaalassa hoidettavana ja Joan on kiihtyneessä mielentilassa joten viranomaiset eivät o'e voineet vielä kuulustella heitä kumpaakaan. Mutta otaksumana on, että äiti yritti tehdä itsemurhan, vaikka syytä tekoon ei tunneta kaan.

Yhdeksän kuoli, kaksi pelastui

Nantucket Island, Mass. — Yhdeksän ihmistä, heidän joukossaan viisi naista, hukkui lauantaina vasten yötä kun 38-jalkaa pitkä huvialus Constance murskaantui perjantaisessa myrskyssä. Kaksi miestä pelastui uimalla koko yön. Yksi pelastuneista näki perheensä 5 jäsentä ja morsiamensa hukkuvan myrskyiseen mereen. Hukkuneitten ruumiit löydettiin lauantaina.

TILATKAA VAPAUS!

SJ:n KAMINISTIQUAN OSASTON NÄYTTELIJÄT ESITTÄVÄT 3-NÄYTÖKSISEN NAURUPILLERIN

"Vuorelan Ruusu"

Kirj. J. Koski

Sunnuntaina syyskuun 25 p:nä

KELLO 9 ILLALLA

HENKILÖT:	ESITTÄJÄT:
Justiina Vuorela	Mrs. A. Silen
Matilda, hänen tyttärensä	Mrs. T. Tuominen
Jallu Haapala, renki	A. Sinnemäki
Leena Peltola, palvelija	Mrs. H. Ränta
Sanna Kataja, leski	Mrs. J. Lehto
Kaisa Kinnu, leski	Mrs. K. Marttila
Nikoteemus Kuusela	K. Koppela
Simppa Untamo	H. Luomala
Hemppa Koivu	K. Marttila
Pekka Hakkara	E. Laine
Viiho Viertola	T. Tuominen
Karoliina	Mrs. E. Laine

SISÄANPÄÄSY 75¢

Paavin papit sotajalalla Tshekkoslovakiassa

Praha. — Kirkon piirit ilmoittivat roomalaiskatolisten pappien allekirjoittaneen uhmaavan julistuksen, jossa hylätään Tshekkoslovakian hallituksen ehdottama uusi kirkkolaki ja protestoidaan sitä vastaan.

Uusi kirkkolaki asettaisi kirkkojen raha- ja hallintoasiat valtion valvonnan alaiseksi. Hallitus ilmoitti heinäkuun 15 p:nä, että se aikoo jättää sellaisen lakiehdotuksen parlamentille ensi kuussa.

Uusi laki koskisi samanlaisesti kaikkia kirkkoja Tshekkoslovakiassa, mutta vain roomalaiskatolinen kirkko on ryhtynyt hyökkäämään sitä vastaan, tahtoen säilyttää Rooman paavin ja hänen käskyläistensä ylivallan kirkon asioissa. Paavin täkäläiset edustajat ovat tuominneet sellaisen lakiehdotuksen "uskonvapauden rajoittamiseksi".

Pappien julistuksen ohella julkaistiin lausunto, jossa sanottiin, että 70 pros. Tshekkoslovakian roomalaiskatolisista papeista on allekirjoittanut julistuksen.

Pappien julistuksesta tiedoitettiin tshekkiläisille Britannian BBC:n ja Yhdysvaltain "American äänen" radiolähetyksissä.

Hallitus ei antanut hetikohtaisesti mitään lausuntoa pappien julistuksen johdosta. Tämän maan sanomalehdistö on sanonut, että ehdotettu kirkkolaki on avaramielisyyden osoitus, sillä sen mukaan valtio tukisi uskontoa maksamalla kirkonmiesten palkat. Pappien palkkaa lisättäisiin kin monessa tapauksessa.

Roomalaiskatoliset papit syyttävät julistuksessaan, että valtio aikoo takavarikoida maat, joista kirkko saa hyviä tuloja, sekä asettaa kirkon riippuvaiseksi yleisistä varoista.

5 kuollut auton törmätessä trokiin

Petersburg, W. Va. — Viisi henkilöä kuoli lauantaina kun heidän autonsa törmäsi vastakkain kivihiilitrokin kanssa lähiseudun vuoristotiellä. Poliisiviranomaiset sanovat, että 4 ihmistä kuoli heti autossa ja viides kuoli sairaalaan vietäessä.

Lakko päättynyt yhdellä laivalla

Wellington. — Canadalaisen Tridale-laivan miehistö allekirjoitti lauantaina sopimuksen laivan edustajien kanssa. Canadan merimiesten unio lopetti aikaisemmin lakon Uudessa Seelannissa. Tridalen miehistö palasi työhön maanantaina.

Sotaorpojen laku on jo 36,185

Atena. — Huoltoministeri tiedoitti viikon lopulla, että vuonna 1939 alkaneen kansalissodan aikana on tullut orvoksi 36,185 kreikkalaista lasta. Sen lisäksi on 220,301 sellaista lasta, jotka ovat menettäneet isänsä ja 77,427 on menettänyt äitinsä.

Lentorikon johdosta suoritettu tutkimuksia

Sault Au Cochon, Que. — Askelsen tuhoisan lentorikon tapahtumapaikalla suoritetuissa tutkimuksissa on saatu selville, että lentokoneessa oli kova räjähdys ennenkuin se putosi alas vuoristomaastossa.

Lentokoneessa oli 23 henkilöä ja he kaikki saivat surmansa.

Eräs nuori kalastaja, Patrick Simard, selosti onnettomuuden tapahtumapaikalla viranomaisille, että hän oli silloin rautatiellä ja lähiseudulla oli myöskin rautatien seksuunamiehiä. Lentokone lensi häntä kohti tavallista matalammalla. Näytti siltä, että lentokone oli vuoriston huipun alapuolella. Sitten tapahtui räjähdys ja hän näki sen selvästi. Eräs laatikko ja istuinten tyynyjä putosi alas koneesta. Laatikko putosi lyhyen matkan päähän Simardista.

Räjähdyksen jälkeen lentokone laski alaspäin ja näytti liitelevän. Se kääntyi sitten äkkiä ja kallistui sivulleen sekä syöksyi vuoristoon.

Rautatien seksuunamiehet ovat antaneet samanlaisen selostuksen lentorikosta. Lentokoneessa ei ollut tulipaloa ennenkuin se putosi alas, vaikka tutkimuksissa on'kin todettu, ettei koneen moottorien sytytysvaihdeta ollut suljettu.

Tutkimuksia suoritetaan edelleen ja onnettomuuden uhrien ruumiit vietiin junalla Quebec Cityyn ruumishuoneeseen. 22 henkilön ruumiit löydettiin onnettomuuspaikalta ja maanantaina tiedoitettiin, että St. Lawrence-joesta on löydetty erään miehen ruumis ja otaksutaan, että se mies oli yksi lentokoneen matkustajista. Hän on saattanut pudota lentokoneesta räjähdyksen tapahtuessa. Räjähdyksen uskotaan olleen lentokoneen tavarasäi lössä.

Panssarivoimien päivä N.liitossa

Moskova. — Neuvostoliitossa vietettiin sunnuntaina panssarivoimien päivää. Panssarivoimia kehoitettiin ylläpitämään jatkuvaa valppautta, jotta neuvostovaltion rajoja voitaisiin puolustaa milloin tahansa ja minkälaisten hyvänsä olosuhteiden vallitessa, sekä puolustaa samalla maailman rauhaa, kuten Izvestia sanoi.

Kaikki Neuvostoliiton sanomalehdet julkaisivat päivän johdosta paljon kirjoituksia, joissa korostettiin sitä, että erikoista valppautta on ylläpidettävä nykyään, jolloin anglo-amerikkalaiset imperialistit kuumeisesti valmistelevat uutta sotaa.

Kaksi hukkunut Quebecissa

Beauharnois. — 30-vuotias Lucian Tremblay ja 29-vuotias Roland Labelle, molemmat Montrealista, hukkuivat sunnuntaina St. Lawrence jokeen St. Timotheen luona kun heidän vuokraamansa soutovene kaatui.

HALUTAAN

50 SUOMALAISTA TOTTUNUTTA PAPERIPUUN KATKAISIJAA

Kaikkia Union työehtosopimuksen kohtia noudatetaan

Lähemmin:

KVP KONTTORI

DeMARCO RAKENNUKSESSA SUDBURY

tai

TOBY PIILONEN

KVP CAMP NO. 6

(8-12-1t)

LUOKITELLUT ILMOITUKSET

Muuttoajoa ja säilytystä
MUUTTOVAUNUT LÄHTEE ITÄÄN, Minteen, pohjoiseen ja etelään m:lmiehen joka viikko. Muutollenne soittakaa McKenzie Van Service, 7-7201, Sudbury.

TYÖHÖN HALUTAAN
SUOMALAINEN TYTTÖ TYÖHÖN hammaslääkärin konttoriin. Ei tarvitse olla kokemusta. Toimen tulee aloittaa lokakuun 1 p. Tiedusteltakaa henkilökohtaisesti: Dr. A. R. Kaukinen, huone 110, Mackey rakennus, Elm ja Durham kat. kulm. Sudbury.

MYYTÄVÄNÄ
NELJÄ KERTAA POIKINUT HYVÄ lypsylehmä sekä helmikuussa poikiva hieho myytävänä. Kysykää: Martha Kinnunen, R.R. 1, Worthington, Ont.

Farmi myytävänä
Mailli Nepewassi Lakelta, Burwashin townshipissa. 80 eekkerin patenttilotti, 14 eekkeriä peltoa ja hyvät hirsirakennukset päällä. Hyvät kalavedet ja metsästysmaat. Myydään halvalla sairauden vuoksi. Kysykää lähemmin:
Mrs. Anna Järvinen
Wanup Ontario

Kirjeenvaihtoon halutaan
Pieni ja pyöreä, mutta ei pippuri, vähän ryppyinen, mutta ei harmaahapsinen. Yli heitetty Tamperelaisrouva etsii kirjeystävää Amerikan suomalaisista toivossa kelpaavansa kiltin sedän kahvin keittäjäksi.
HELVI SAARNE,
AMURINKATU 21,
TAMPERE, FINLAND

NICKEL CITY
Jousien palvelus ja konepaja
Sepän-, hitsaus- ja rautatyötä "Craig-poran loppuosia"
23 Dufferin St., Vapauden takana
Puhelin 3-2993 Sudbury

McLEOD
MOTORS & EQUIPMENT
85 Larch St. Sudbury
Puhelimet 8-8344
PALVELLUT SUOMALAISIA YLI 35 VUOTTA
● FORD & MONARCH henkilöautoja
● FORD KUORMA-AUTOJA ja traktoreita
Harry Toivonen
suomalainen myyjä

Hyvä valikoima kaikenlaisia
Rautatarpeita
★ ★ ★
Modern Hardware
PUHELIN 8-8190
70 Borgia St. Sudbury

DELONGCHAMP
Cartage Co. Ltd.
20 LORNE ST. PUH. 5-5611
LYHYEN JA PITKÄN MATKAN RAHTIAJOA . . . TALOUSTARPEITA PAKATAAN — MUUTETAAN — SÄILYTETÄÄN — LÄHETETÄÄN.
NYKYAIKAINEN VARASTOHUONE

A. NIEMI
VALOKUVAAMO
36 Elm St. E. Puh. 8-8824 Sudbury
Valokuvaus työtä kaikesta lajista

J. E. Lacourciere
LAWYER — LAKIMIES
JULKINEN NOTARIO
10 Elm St. E. Sudbury Phone 8-8221

KING EDWARD
PARTURILIIKE
Ammattitaitoista parturintyötä öljy hoitoa hiuksille
EINO SMITH
JACK NICHOLSON
Sama sisäänkäytävä kuin naisten oluttupaan

Massey-Harris
Pony-traktoreita
Nyt saatavissa koska tahansa tehtaasta välityksellämme.
Mainio traktori pienille ja keskikokoisille farmareille.
Standard Hardware
LAURI HILL, omist.
254 Hazel St. Sudbury

TÄRKEÄ ILMOITUS

● Syys- ja talvihuvimatkoille tulevat alennetut hinnat voimaan lokakuun 1 p:nä 1949, jolloin takaisin tulon tulee tapahtua 60 päivän aikana.
Edestakainen lentolippu New Yorkista tai Montrealista Helsinkiin $604.00.
Tehkää paikkatilauksenne kauttamme AJOISSA, ilmoittaen miloin haluatte matkustaa, niin voimme järjestää Teidän matkanne toisten suomalaisten kanssa.
Jos mieluimmin haluatte matkustaa laivalla, niin mielihyvällä järjestämme matkanne niin, sillä edustamme myöskin kaikkia laivalinjoja.....
KIRJOITTAKAA, SÄHKÖTTÄKÄÄ tai SOITTAKAA VIIPYMÄTTÄ
RITARI TRAVEL AGENCY
49 Cedar St. Royal pankin rakennus Sudbury, Ont.
Puhelin konttori 5-5685 — Iltasin 8-8679
Edustamme laivalinjoja, hotelleja, lentolinjoja ja huvimatkoja.

SUDBURY JA YMPÄRISTÖ

MUISTILISTA

Vapauden johtokunnan kokous tänä iltana klo 7.30 liikkeen konttorissa.

Sudburyn naisten kerho kokoontuu torstaina tk. 15 pnä klo 7.30 ip. Finnish-haalilla. Kaikki entiset jäsenet kokoukseen. Uudet jäsenet ovat myöskin tervetulleet

CSJ:n osaston johtokunnan kokous keskiviikkona klo 7.30 ip. Finnish-haalilla.

Talkoot Työn Puistossa ensi sunnuntaina.

Työn Puiston komitean kokous ensi sunnuntaina Työn Puistossa talkoiden yhteydessä.

Speedin tanssiaiset

Whitefishin v.- ja u.-seura Speed järjestää pitkästä aikaa oikein railakkaat tanssiaiset ensi lauantai-iltana CSJ:n haalille. Hyvä soitto ja ravintola. Tervetuloa läheltä ja kaukaa!

Vapauden asiamiehet Sudburyn seudulla

Sattuneesta syystä ilmoitetaan, että Vapauden ja Liekin asiamiehinä toimivat Sudburyssa tällä erää Urho Torkko, mrs. Impi Tommila ja Vic Hurnasti. Kaikki mainittujen lehtien asiakkaat voivat kääntyä näitä lehtiä koskevissa asioissa heidän puoleensa.

Edellämainittujen lisäksi toimii Copper Cliffissä asiamiehenä J. A. Seppälä ja Lockerbyssa Vic Saari.

Palasivat Suomesta

Kun Ruotsin Amerikan Linjan Gripsholm saapui Työnpäivänä New Yorkiin oli sen matkustajien joukossa ainakin seuraavat canadalaiset Ingrid Heikkilä, Fanny Lehtelä, Evi Salo ja Arvo Tastula Sudburysta, Anna Saarnio Kamistiquiasta, Jaakko ja Saimi Jussila Hornepaynesta ja Mary Nordman Mattawasta. Tervetuloa kotiin!

Voitti pöytähopeat

Tällä lauantai-iltana pidetyssä LPP:n tanssiaistilaisuudessa voitti Jennie Leinonen, R. R. 1, Worthington, Ont. ovipalkintona olleen pöytähopeakaluston. Donald McKenzie voitti toisen ja Gordon Hopkins kolmannen palkinnon.

Hill-Clark-Francis sai $950,000 urakan

Sudburyn uuden High-koulun rakennuttaminen annettiin viime viikolla Hill-Clark-Francis Limitedille $950,000 hinnasta. Kolme muuta liikettä nimittäin Foundation Co., Carrington Construction ja Hardy Limited Torontossa olivat tehneet tarjouksen, joista halvin hyväksyttiin.

Työn Puistossa on yleiset talkoot ensi sunnuntaina

Sunnuntai-iltana pidettiin Finnish-haalilla CSJ:n täkäläisen osaston ensimmäinen kokous kahteen kuukauteen ja kauniista säästä huolimatta oli kokoukseen saapunut lähes 50 osaston jäsentä.

Uudeksi jäseneksi hyväksyttiin Viljo Mäntynen, jota lausuttiin tervetuleeksi.

Kokouksessa luettiin useita järjestön toimeenpanevalta komitealta saapuneita kirjeitä ja ryhdyttiin toimenpiteisiin niiden johdosta.

Kokoukselle ilmoitettiin, että haalilla toimivien eri harrastusalojen edustajien yhteinen kokous pidetään tiistaina tk. 20 p. haalin käyttöoikeuksista päättämistä varten kaikkia mahdollisimman hyvin tyydyttävällä tavalla.

Kirjastonhoitaja Arvo Raasu ilmoitti, että osaston kirjasto avataan tänä syksynä keskiviikkona tk. 21 pnä, ollen silloin avoinna klo 7.30—8.30 ip. Hän sanoi englanninkielisen kirjain lainauksen olleen perin vähäistä viime talven aikana ja että huomattava osa kirjojen lainaajista on ei-jäseniä.

Työn Puiston komitean puheenjohtaja Sulo Konnu esitti selostuksen Työn Puiston asioista ja ilmoitti, että tämän syksyn talkoot pidetään ensi sunnuntaina, jolloin talkoolaisille varataan vapaa ateria ja kylpy.

E. Suksi selosti näytelmäseuran puolesta suunnitelmia alkavaa näytäntökautta varten. Hän sanoi ohjelmassa olevan seuraavat näytelmät: "Määrän päässä", "Kaunis Veera" ja "Liitupiiri". Joulun seudussa esitetään joko "Ikuinen kaupunki" tai "Vallankumoushäät". Seuran tutkittavana on vielä kaikkiaan 8 näytelmää kevätkautta varten.

Pitkän ajan näytelmäseuran puvustonhoitajina toimineiden Ida Männistön ja Mimmi Jokisen tilalle valittiin Impi Poutanen ja Senja Suksi.

Edustajakokousjuhlakomitean tiliselostus osoitti komitean toiminnasta jääneen puhtaaksi tuloksi $24.52, vaikka komitea oli maksanut myöskin noin seitsemän dollarin laskun, joka oli kuulunut Canadan Suomalaisten Arkistolle tehdyn hyllyn aiheista.

Kesäjuhlakomitean selostus osoitti komitealla olleen tuloja yhteensä $161.50. Mainitusta summasta on maksettava kuitenkin urheilukilpailujen palkinnot.

Kokouksessa käsiteltiin tämän lisäksi useita juoksevia asioita.

Kokouksen puheenjohtajana toimi osaston presidentti Oscar Männistö ja pöytäkirjurina mrs. Hilma Mäki. Väliaikana juotiin ravintolatoimikunnan naisten tarjoomat vehnäskahvit.

44 tunnin viikko oli kaikkein tärkein vaatimus

"Kuulustelun aikana tuli ilmeiseksi, että kaikkein tärkein — ja minä voin lisätä kaikkein tarpeellisin union vaatimuksista — oli kysymys 48 tunnin työviikon lyhentämisestä 40-tuntiseksi ja palkkojen korottaminen", sanoo Mine-Mill-union edustajana toiminut Drummond Wren siinä vähemmistölausunnossaan, jonka hän esitti Incon ja union välisessä työehtosopimusriitaisuudessa toimineen sovittelulautakunnan enemmistön lausunnon johdosta.

"Ei ole tarpeellista esitellä väitteitä työajan lyhentämisen puolesta, erikoisestikaan sellaisessa raskaassa teollisuudessa kuin kovan kiven kaivostyöt ovat. Viiden päivän viikko on tullut teollisuudessa yleensä tunnustetuksi. Kireän kilpailun olosuhteissa toimivilla teollisuusaloilla on hyväksytty lyhyempi työviikko ei ainoastaan tuotannon nykyään vaatiman kireämmän vauhdin johdosta mutta myöskin koska työn tuottavaisuus on lisääntynyt, johtuipa se sitten tehokkaammista koneista ja laitteista tai työläisen lisääntyneistä ponnistuksista tai työtaidosta. Lyhempi työviikko on tullut tarpeelliseksi tekijäksi teknologisen työttömyyden vähentämisessä."

Mr. Wren totesi lausunnossaan, että Inco ei toimi kireän kilpailun olosuhteissa koska se on monopooli, joka tuottaa noin 90 prosenttia maailman nikkelistä, että yhtiö ei väitäkään olevansa kykenemätön myöntymään union esittämiin vaatimuksiin vaan jättää tulevaisuudessa kykenemättömäksi maksamaan korkeampia tuotantokustannuksia. Hän lisäsi samalla myöskin siihen, että valkka yhtiö on kuluneiden 20 vuoden aikana käyttänyt pääomasijoituksiin kaikkiaan 154 miljoonaa dollaria, ei yhtiön ole sitä varten tarvinnut myydä osakkeita muuta kuin 16 miljoonan dollarin arvosta koska Inco on käyttänyt voittoja tähän tarkoitukseen.

POPULAARI TYTTÖ
Miss Helen Vauhkonen, joka oli LPF:n Lockerbyn ja Sirola-klubien ehdokkaana täällä pidetyssä populäärisyyskilpailussa voitti viime lauantaina mainitun kilpailun yli 14,000 äänellä. Toinen ehdokas, mrs. Eleanor Magnuson sijoittui toiseksi yli 11,000 äänellä.

Sudburylaiset ovat antaneet haasteen torontolaisille

Kun viime sunnuntai-iltana pidetyssä CSJ:n Sudburyn osaston kokouksessa keskusteltiin ja päätettiin toimenpiteistä lokakuun aikana pidettävää Vapauden ja Liekin levitysryntäystä varten, päätettiin samalla yksimielisesti haastaa torontolaiset kilpasille sudburylaisten kanssa rapioiden hankkimisesta asetettujen hankintamäärien lisäksi. Koska arthurilaiset esiintyivät voittajina edellisessä levitysryntäyksessä arveltiin kokouksessa tällä erää syntyvän kamppailun etutilasta sudburylaisten ja torontolaisten kesken, josta syystä päätettiin haastaa torontolaiset, eikä arthurilaiset. Mitenkähän olkea tämä johtopäätös lienee? Kaikessa tapauksessa on sudburylaisilla tarkoitus voittaa tuleva levitysryntäys.

Sudburyssä ja sen läheisessä ympäristössä toimivien asiamiesten lisäksi valittiin levitysryntäyskomiteaan Eino Smith ja E. Suksi kokoonkutsujaksi. Siten on komiteassa kaikkiaan seitsemän jäsentä.

Kokouksessa päätettiin itsestään selvänä, että ryntäyksen suorittamista ei saa jättää yksinomaan valitun komitean tehtäväksi siihä sudburylaiset kykenevät voittamaan ainoastaan joukkotoiminnan avulla. Siitä syystä päätettiin kehoittaa myöskin Sudburyn ja Lockerbyn naisten kerhoja osallistumaan ryntäykseen mahdollisimman tehokkaalla tavalla.

Kokouksessa päätettiin lahjoittaa myöskin kymmenen dollaria Vapauden Perheen nuorempien joululahjarahastoon.

Wahnapitaen osuuskaupan 6 kk. myynnit $8,955.20

Wahnapitae, Ont. — Sunnuntaina elok. 28 pnä pidetyssä täkäläisen osuuskaupan puolivuosikokouksessa esitti kaupanhoitajamme Lili Mäki liikkeemme puolen vuoden tilikertomuksen, jonka mukaan kuuden kuukauden myynnit olivat yhteensä $8,955.20, jättäen puhtaaksi voitoksi $202.49. Kaupan todettiin menestyneen hyvin mainittuna aikana.

Kokouksessa suoritettiin myöskin sääntöjen mukainen johtokunnan vaali. Entisestä johtokunnasta jäi edelleen virkaan kolme jäsentä, nimittäin Arvo Salmi, Aino Kivi ja Aino Wiita. Uusiksi jäseniksi valittiin Svante Kotila ja Kusti Mattila sekä varalle Hilja Matti ja Isabel Myllykangas.

Koska kokoukseen ei osallistunut kuin muutamat jäsenet, on velvollisuuteni huomauttaa kaikille jäsenille, että heidän velvollisuutensa on saapua oman liikkeensä kokouksiin. Tämä kauppa on meidän kaikkien yhteinen yritys ja se palvelee meidän kaikkien tarpeitamme ja meidän etujemme mukaisesti, joten kaikkien jäsenten velvollisuus on myöskin huolehtia sen asioista ja edistymisestä.

Kokouksen puheenjohtajana toimi Aino Kivi ja sihteerinä Aino Wiita. Sanomalehtiraportteriksi valittiin Aino Wiita.

Muistakaapa wahnapitae'aiset saapua siis seuraavalla kerralla runsaslukuisemmin oman kauppanne kokoukseen. — Raportteri.

TÄRKEÄ KOKOUS
SUDBURYN PIIRIN MAIDONTUOTTAJIEN
KOKOUS
pidetään Waters 1A koululla syyskuun 15 päivänä kello 8 illalla
JOHTOKUNTA.

Vapauden vuosipäiväjuhla pidetään Vapauden hyväksi

Sunnuntai-iltana pidetyssä CSJ:n paikallisen osaston kokouksessa hyväksyttiin yksimielisesti valistuskomitean ehdotukset tämän syksyn juhlien pitämisestä.

Ehdotuksen mukaisesti pidetään sunnuntaina lokak. 9 pnä vaatimaton juhlatilaisuus seuraavalle päivälle sattuvan Aleksis Kiven syntymäpäivän johdosta. Kivi syntyi lokak. 10 pnä Nurmijärven Palojoella 115 vuotta sitten. Tilaisuuteen järjestetään sopiva ohjelma ja mitään ovirahaa ei peritä. Kaikki ovat tervetulleet!

Vapauden perustamisen 32-vuosipäivän johdosta pidetään sunnuntaina marrask. 6 pnä juhlatilaisuus erikoisen hyvin valikoidu'la ohjelmalla. Tilaisuuden tulot luovutetaan Vapauden kannatusrahastoon.

Suomen itsenäisyyspäivän juhla pidetään sunnuntaina jouluk. 4 pnä. Juhlaan hankitaan tilaisuuteen sopiva ohjelma.

Lumber and Sawmill Workers Union Sudburyn seudun osastolta saapuneen kirjeen johdosta päätettiin yhtyä mainitun osaston kanssa Rosvallin ja Voutilaisen 20 vuosipäivän (marrask. 18 pnä) vietttämiseen sopivalla tavalla. Osaston puolesta valittiin yhteiseen juhlakomiteaan Arvi Lähde ja H. Sula.

Valituskomitean ehdotuksen mukaisesti päätettiin edelleen järjestää syksyn kuluessa sunnuntai-iltaisin yleisiä keskustelukokouksia täällä viime kesänä pidetyn järjestömme 17. edustajakokousten päätösten tunnetuksi tekemistä varten. Kokouksessa arveltiin tällaisten kokousten pitäminen tarpeelliseksi, että edustajakokousten päätökset tulisivat mahdollisimman laajoissa piireissä tunnetuiksi. Edustajakokouksen painetut asiakirjat jaetaan piakkoin osaston jäsenistölle, todennäköisesti seuraavassa kokouksessa.

Nuori nainen murhattu täällä eilen aamulla

Eilen aamulla saapui paikalliselle poliisiasemalle 50-vuotias Edward Latour, joka sanoi tapelleensa talossa no. 196 Van Horne St. varrella. Kun poliisit lähtivät paikalle niin tapasivat he siellä 23-vuotiaan mrs. Cecile Rainvilen, joka ruumis oli silvottu perunankuorimisveitsellä. Hän oli kuolleena verilätäkössä permannolla.

Latourin sormesta vuoti verta kun hän saapui poliisiasemalle, jonka johdosta hänet vietiin sairaalaan sidottavaksi, jonka jälkeen hänet pidätettiin kuulusteluja varten. Talon emäntä on kertonut, että Latour oli poistunut asunnosta mr. Rainvillen kanssa hänen lähtiessään työhön. Latour oli kuitenkin palannut takaisin klo 7.50 aamulla, jonka jälkeen huoneistossa oli tapeltu.

Olivat hautajaisissa

Mrs. Hilma Korpi ja mrs. Anna Kinnunen South Porucupinesta olivat täällä viikon lopulla Antti Luhdan hautajaisissa. He toivat pohjoisontariolaisten seppeleen Antti Luhdan hautajaisiin.

TILATKAA VAPAUS!

1,750,000 dollaria kultakaivannon kehittämiseen

McIntyre Porcupine Mines-yhtiön ja Joburke Gold Mines-yhtiön kesken solmitun sopimuksen mukaisesti tulee McIntyre-yhtiö sijoittamaan kaikkiaan $1,750,000 Joburke-yhtiön omistamien 39 valtauksen tuotantoasteelle kehittämiseen, ilmoitettiin täällä viime viikolla. Valtaukset sijaitsevat Keith townshipissa Groundhog Riverin alueella Folyetin läheisyydessä.

McIntyre-yhtiön sanotaan tehneen kaikki valmistelut töiden pikaista aloittamista varten. Alkutyöt käsittävät shaftin vedestä tyhjentämisen, jonka jälkeen tutkitaan maanalaiset yöt. Tarkoituksena on syventää shafti 375 jalkaa ja rakentaa tasanteet 500, 625 ja 750 jalan syvyyteen. Pohjatasanteella on tarkoitus suorittaa töitä kaikkiaan 3,500 jalan pituudelta.

Kun kaivannon kehittämistyöt on suoritettu on McIntyre-yhtiöllä oikeus perustaa sen jälkeen uusi yhtiö kaivannon omistamista varten. Joburke-yhtiö saa perustettavassa yhtiössä kolmesta miljoonasta osakkeesta miljoonaa osaketta, loppujen 2/3 jäädessä McIntyre-yhtiölle. Sopimus edellyttä myöskin, että Joburke saa nimittää yhden uuden yhtiön viidestä johtokunnan jäsenestä kahden vuoden ajaksi.

Groundhog Riverin alueella on lukuisasti lupaavia valtauksia, joiden omistajat ovat odottaneet minkälaisiin tuloksiin päästään Joburken ja McIntyren välisissä kaupoissa. Nyt kun asiat ovat tiedossa, odotetaan lukuisien muiden yhtiöiden ryhtyvän kehittämään omistamiaan valtauksia koska McIntyre-yhtiön alueelle sijoittumista pidetään erittäin lupaavana merkkinä alueen mahdollisuuksista. Alueella oli kultakuume noin kolme vuotta sitten mutta pääomien puute on ehkäisyyt valtausten kehittämisen.

Viisi sudburylaista ehkäisty pääsemästä unionsa kokoukseen

Tänä aamuna ilmoitettiin, että Yhdysvaltain rajaviranomaiset ovat jälleen ehkäisseet Mine-Mill-union Sudburyn seudun osaston jäsenistön valitsemat viisi edustajaa pääsemästä Yhdysvaltoihin, osallistuakseen eilen San Franciscossa alkaneeseen union vuotuiseen edustajakokoukseen. Edustajiksi valitut viisi olivat J. P. McCool, W. Hywarren, L. Gauthier, N. Jacques ja J. Doucette.

$5,900 korvausjuttu

Sudburyn hydrokomissioni on aikanaan nostanut $5,900 korvausjutun torontolaista Malvern Construction Co. vastaan niistä vahingoista, jotka aiheutui maanalaisille sähköjohdoille kun yhtiö rakennutti likaviemärijohtoja Lisgar St. noin puolitoista vuotta sitten. Juttu on ollut ratkaisematta vaikka se on yritetty sovittaa neuvottelujen avulla. Hydrokomissio päätti yrittää neuvotella vielä kerran ennenkuin juttu jätetään oikeuden ratkaistavaksi.

Ed's CUSTOM TAILORS
ON MYYNYT
RÄÄTÄLILIIKKEENSÄ
MR. JA MRS. K. KAHELINILLE
Kiitämme kaikkia asiakkaitamme hyvästä kannatuksesta, joita olemme saaneet kaikella luottamuksella palvella viimeisen kahden vuoden aikana.
Tässä lehdessä lähemmin ilmoitetaan meidän tuleva osoite.
ED'S CUSTOM TAILORS
Rosa ja Ed. Heikkinen
SUDBURY ONTARIO

Vanha nainen ja lapsi kuolleet liikennerikoissa täällä

Lauantaina kuoli Minnow Lakella Harry St. ylikäytävällä 76-vuotias mrs. Catherine Kyrzakos kun CPR:n matkustajajuna ajoi hänen päälleen surmaten vanhan naisen silmänräpäyksessä.

Yhdeksän kuukauden ikäinen Madeline Maxiangelo kuoli sunnuntaina kotinsa takapihalla kun Ray Blacklock ajoi kolmen tonnin trokilla sen jaastenvaunun päälle, jossa nuori tyttö oli. Blacklock ajoi taaksepäin, eikä nähnyt tiellä olevaa lastenvaunua. Häntä syytetään taposta.

Garsonin vesijohto

Incon ja Neelon-Garson-kunnan välillä tehdyn sopimuksen mukaisesti ryhdytään lähiaikoina laajentamaan kylän vesijohtoverkostoa siten, että Garsonin länsipäähänkin rakennetaan vesijohdot yhtiön maalle.

Britannia haluaa . . .

(Jatkoa 1. sivulta)

tiin myös sitä mieltä, että kaupan lisäämiseen puntamaiden kanssa meidän kitsisi korkeampia hintoja brittiläisille vientiliikkeille.

On puhuttu siitäkin, että Yhdysvallat saattaa muuttaa tullitariffejaan ja menetelmiään niin, että Britannia voisi laajentaa vientikauppaansa täällä. Mutta kongressi näyttää vastustavan sitä. Useat senaattorit, mm. Taft, ovat puhuneet tullimuutoksia vastaan. Sitäpaitsi voimakas republikaanien ryhmä senatissa yrittää saada kauppasopimusten lakiin sellaisen pykälän, joka estäisi hallituksen tekemästä tullimyönnytyksiä.

On ehdotettu myöskin Marshallin suunnitelman asetusten lieventämistä niin, että Britannia voisi käyttää Marshallin avun dollareita vapaammin. Kongressi ei ole tähän mennessä reagoinut paljoakaan tuon esityksen suhteen. Mutta jos siinä suhteessa aiotaan tehdä joitakin isompia muutoksia, ryhtyvät erinäiset ryhmät vastustamaan sitä ja kongressi on osoittanut myötätuntoa noiden ryhmien vetoomuksille aikaisemmin. Jos esim. maataloustuotteista on ylijäämää Yhdysvalloissa, niin ei Britannia voi ostaa niitä tarvikkeita muualta Marshallin avun dollareilla. On esitetty sellaista muutosta, että Britannia voisi ostaa Canadan vehnää Marshallin avun dollareilla, mutta voimakas farmibloki protestoi varmasti sitä vastaan.

Sudburyn ja ympäristön naiset!
Meillä on valikoima kankaita, sopivia puvuiksi, puseroiksi, hameiksi, aamutakeiksi, lasten vaatteiksi y.m.
Myöskin teemme kaikenlaista ompelutyötä Teidän omista kankaistanne, jos niin haluatte.
SUOMALAINEN OMPELULIIKE
Kerttu Leppä, omistaja
Northern Ontario Building
Puhelin 3-4521
102 Durham St. S. Huone 301 Sudbury, Ontario

Kaupanlaajuinen MYYNTI
★ Vain lyhyen ajan ★
AIVAN UUTTA SYYS- JA TALVIVARASTOA
VARMASTI ALHAISILLA HINNOILLA
Myymme kaikki juuri saapuneen uuden syys- ja talvivaatevarastomme loppuun erikoisesti alennetuilla hinnoilla saadaksemme kauppamme puhtaaksi varastosta uudistus- ja korjaustöitä varten.
PUKUJA, PALTTOJA, TUULITAKKEJA, HOUSUJA, PAITOJA, ALUSVAATTEITA Y.M.
Kiirehtikää säästämään!
ERIKOISUUS
Miesten suurikokoisia läpikudottuja Broadcloth-paitoja, koot 18, 18½ ja 19. Kiintonaisten ja irtonaisten kaulusten kanssa. Arvot 6.50 asti. Erikoisuus 2.95
VERNER PIISPANEN, suomalainen palveluskuntamme jäsen, ilomielin auttaa teitä vaatteitanne valitessa.
Fashion-Craft Shops
LIMITED
JOHN MACDONALD FRANK HOURIGAN
18 ELM ST. E. PUHELIN 3-0523 SUDBURY